

OCTUBRE 2025 - ANY XLVII - NÚM. 187

LLUMD'OLI

P O R R E R E S

CONTINGUTS

Què pots trobar en aquest número?

- Les *Activitats de l'Agrupació*, entre les pàgines 4 i 7.
- La *Informació Local* amb el noticiari, la pluviometria i articles com la "XLIII Pujada a Llac a peu des de Porreres", "Entrevista a Danilo de Urzeda Pereira, el nou rector de Porreres" i "Marxes per Palestina, una experiència històrica", entre les pàgines 8 i 13.
- Torna la secció *Vena artística* amb l'article "De la Festa del Trepal al Tastart", a les pàgines 14 i 15.
- A la secció *In memoriam*, "Ramon Rosselló Vaquer i Porreres. Un balanç historiogràfic" i *Obituari*. A les pàgines 16 i 17.
- Caterina Oliver Riera: "Les polítiques d'esquerra i l'altruisme com a forma de vida", a la secció *Política Porrerenca en Retrospectiva*, entre les pàgines 18 i 20.
- L'esperat *Sabeu que...* a la pàgina 21.
- L'*Espurna Associativa*, a les pàgines 22 i 23, on trobareu l'acomiadament de l'Esplai Albercoc i el pas de Cristòfol Barceló Amengual per la Batukada de Porreres.
- La secció de *Creació* amb l'"Obturator, de Mercè Oliver; el poema, de Jaume Rosselló i l'etimologia, de Cesca Roig. Tot a les pàgines 24 i 25.
- Les *Notes històriques* de la pàgina 26 a la 29, amb articles com "Pau, tranquil·litat i justícia social" i "Calçats Salleras. Punt i final".
- *Opinió*, entre les pàgines 30 i 32, amb "Projecte polígon", "Repensar la formació professional" i "Les rondes de Porreres, una anella que no tanca".
- Torna la *Mirada indiscreta* a la pàgina 33.
- A la secció d'*Esports* "Conversa amb Maria del Mar Domínguez Ramis. Futbolista i bona estudiant", a les pàgines 34 i 35.

ENCARA NO ETS SUBSCRIPTOR O SOCI DE L'AGRUPACIÓ?

Per poder existir, tant l'Agrupació Cultural com el *Llum d'Oli* necessiten la col·laboració i compromís de la gent de Porreres. Som molts, però encara volem ser més! T'animam a subscriure't a la revista o bé a fer-te soci de la nostra entitat, així ens ajudareu a seguir endavant amb la nostra tasca desinteressada en favor de la cultura i la informació al nostre poble. Preus: si tens menys de 30 anys, el cost és de 20€ anuals. A partir dels 30 anys, el preu és de 35€ anuals. Subscripció a la revista: 15€ anuals. Totes les modalitats inclouen l'enviament del *Llum d'Oli* al vostre domicili!

Contacta amb nosaltres a través de l'adreça: llumdoliporreres@gmail.com

Podeu trobar el *Llum d'Oli* a la venda als següents establiments: estanc Número 1, papereria es Canto, papereria Nova Pemi, fruiteria Ca na Maria, a l'Escrivania i a la Cooperativa Agrícola.

D'UN TEMPS, D'UN PAÍS, D'UN POBLE

Octubre de 2025 - Núm. 187
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, núm. 6
acp@agrupacioculturalporreres.cat
<https://agrupacioculturalporreres.cat/>
www.facebook.com/acporreres
www.facebook.com/llumdoliporreres
@acporreres (Twitter i Instagram)

Coordinació

Catalina Maria Garí Blanch
llumdoliporreres@gmail.com

Consell de redacció

Anna Barceló Escoda
Marga Barceló Sagreras
Catalina García Garí
Francesc Melià Barceló
Gabriel Mesquida Veny
Gabriel Noguera Vich
Cesca Roig Sampol
Rosa Rotger Font
Cristina Sorell Adrover

Col·laboradors/es

Guillem Joan Barceló Barceló
Maria Barceló Crespi
Germanes Barceló-Crespi
Beatriu Defior Barcons
Joan Ferrà Sansó
Miquel Garcia
Abril Guerrero Alcina
Joana Mora Cerdà
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Paula Obrador Moll
Mercè Oliver Oliver
Carme Pinya Medina
Maribel Rosselló
Jaume Rosselló Tomàs
Llúcia Salleras Julià
Jaume Terradas Calafell
Francina Tortella Barceló
Margalida Xamena Gost
Esplai Albercoc
Coordinadora del Projecte Polígon

Fotografies

Arxiu Agrupació Cultural
Web i Facebook de l'Ajuntament
Membres de la Redacció

Correcció lingüística

Catalina Maria Garí Blanch

Coberta

Fotografia cedida per Ake Mora a qui
volem agrair la col·laboració.

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen únicament
l'opinió dels seus autors.*

El 20 de novembre de 1975 moria Francisco Franco Bahamonde — *Generalísimo y Caudillo de España por la gracia de Dios*— i aquest fet marcaria formalment el principi del final de l'època de la dictadura franquista. Mentre les escoles tancaven i l'estat declarava dies de dol oficial, el poble plorava o destapava botelles de cava a parts iguals, una evidència que continuava una ferida oberta quaranta anys enrere.

Avui, cinc dècades després, més de mitja vida, veim amb preocupació com una part important de la societat blanqueja, falseja i, fins i tot, legitima el franquisme de manera intencionada. El revisionisme històric i el negacionisme, així com els partits i col·lectius vinculats a la dreta i l'extrema dreta emeten un discurs —sovint buit de contingut i fàcilment refutable— que va calant en una jove generació que desconeix en gran manera què va passar realment en aquella època no tan llunyana.

Aquest fet és un fracàs de la societat, sobretot en l'àmbit polític i institucional. La polarització entre els partidaris de la veritat i els partidaris de tapar-la —una herència més del Franquisme i de la dualitat anterior— hi ha contribuït en gran manera. Així, tot allò que té a veure amb la memòria històrica ha anat avançant o retrocedint segons el color polític dels governs i, d'aquesta manera, no hem fet la feina que tocava i hem contribuït a la desmemòria.

Amb tot, el poble (sempre el poble!) ha hagut d'assumir la tasca de contar la veritat. Les associacions de memòria històrica, els col·lectius d'investigadors i estudiosos de l'època, els qui han entrevistat i enregistrat els testimonis, així com la publicació de novel·les, la projecció de pel·lícules i documentals, l'estrena d'obres de teatre, entre altres iniciatives, han contribuït a lluitar contra aquesta desmemòria històrica.

És per això que l'Agrupació Cultural de Porreres ha volgut aprofitar l'efemèride per a fer memòria i didàctica. Sota el títol “D'un temps, d'un país, d'un poble (*50 anys de la fi d'un règim: història i memòria*)” organitza un cicle d'activitats per tal de (re)conèixer alguns aspectes del Franquisme. Reconèixer o conèixer, recordar o tenir-ne coneixement per primera vegada. És el nostre compromís: aportar el nostre granet d'arena per a oferir al poble coneixement històric que entenem que en aquests moments és valuós i imperatiu. I és la nostra voluntat corregir l'error que com a societat hem comès i que impedeix la desitjable reparació i la reconciliació amb un passat que, malgrat tot, forma part de tots nosaltres.

**SUBSCRIU-TE AL
LLUM D'OLI AQUÍ**
Escaneja aquest codi QR
i ompl el formulari

VISITA COMENTADA A L'ESGLÉSIA PARROQUIAL (I PART)

Divendres, 8 d'agost duguérem a terme una activitat conjunta entre la Parròquia i l'Agrupació Cultural de Porreres: la visita comentada a l'església parroquial. Guiats per Maria Barceló Crespí i Maria Antònia Nicolau Rosselló poguérem conèixer les dades històriques en referència a la construcció de l'edifici més important del nostre poble.

GRAN CONCURS "QUI EN SAP MÉS DE PORRERES I FRONTERES ENLLÀ?"

En el marc de les festes de Sant Roc, tornarem a organitzar el Gran concurs "Qui en sap més de Porreres i fronteres enllà?". En aquesta ocasió fou dilluns, 11 d'agost, al carrer de l'Hospitalet. Aquesta pareix a ser que s'ha convertit en una fita esperada de les festes, atès que cada any augmenten el nombre d'equips disposats a demostrar els seus coneixements.

ACTE DE RECORDANÇA A LES VÍCTIMES PORRERENQUES DE LA GUERRA CIVIL

Divendres, 15 d'agost i en el marc de les festes de Sant Roc, tornarem a organitzar l'homenatge a les víctimes porrerenques de la Guerra Civil, al pati del col·legi de Cals Hermanos. En aquesta ocasió s'organitzà un col·loqui entre alguns membres del Grup Recerca. En primer lloc, Pau Tomàs Ramis es va encarregar de presentar el Grup, exposà la feina que fa el col·lectiu d'investigadors que es dedica a l'estudi de la República, Guerra Civil, Repressió i Franquisme. Per la seva banda, Jaume Sansó Caldentey explicà l'estat de la qüestió del Grup i emfatitzà la tasca de Recerca perquè no s'oblidin les persones que lluitaren per una República democràtica i lliure. En darrer lloc va intervenir Maria Eugènia Jaume Esteva que va exposar els projectes d'investigació, la feina que desenvolupa cada un dels membres de Recerca i els seus projectes de futur. Finalment, opinaren sobre l'estat de la qüestió de la memòria històrica i democràtica davant la conjuntura política actual.

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXIL

Chitón
DECORACIÓN

www.chitondeco.com

info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca
Ctra. Porreres – Campos km 0,4

Tel. 971-16 82 57
Fax 971-16 85 28

Estanc Núm. 1 Porreres

Francisco Javier Marcos Cabrera

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Articles de regal

Carrer Sala, núm. 1 • Porreres

Tel. 633 583 698

estanconumerouno1@gmail.com

VISITA COMENTADA A L'ESGLÉSIA PARROQUIAL (II PART)

Dia 19 de setembre tornarem a visitar l'església parroquial de Porreres, com tantes vegades ho hem fet. Maria Barceló Crespí i Maria Antònia Nicolau Rosselló s'encarregaren d'explicar, en aquesta ocasió, el mobiliari litúrgic que conté per tal de conèixer més i millor el més important monument del nostre poble. Aquesta activitat va tenir molt bona acceptació.

QUERUBÍ, L'AL·LOT DE PAPER, DE MANEL SANTANA MORRO

Dissabte, 27 de setembre vam tenir com a convidat Manel Santana Morro que ens va venir a presentar la seva nova novel·la, *Querubí, l'al·lot de paper*. Aquesta és la tercera obra de l'autor, després de *El sementer de ses Mines* i *La plagueta vermella*.

En aquesta ocasió Santana ens parla sobre el món de la infantesa i l'adolescència a finals dels anys 70 i a principis dels 80. Aspectes com la vulnerabilitat, la precarietat i els abusos de poder hi són tractats, però també hi trobam il·lusions i segones oportunitats.

EIXIDA CULTURAL I PAISATGÍSTICA PER TERRES DE COSTITX

El diumenge, 5 d'octubre iniciarem les eixides culturals del curs 2025-2026. En aquesta ocasió observarem de prop el talaïot de Binifat (Sencelles) i el jaciment prehistòric des Turassot (Costitx), el conjunt de navetes més ben conservades de Mallorca.

A més, fèrem una volta pel nucli urbà de Costitx per veure o visitar els aljubs, les places, l'església parroquial de Santa Maria, la casa de Margalida Cativa, la sínia i altres racons del poble.

† **juaneda**
miramar

Anàlisi Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:00 a 10 hores

Carrer Sa Galla 19 B
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas (no muface), Asisa, Agrupació Mutua, Axa, Mapfre (no muface), Sanitas, DKV, Groupama, L'Aliança, Caser, Fiatc...

CLUB SCRABBLE PORRERES

Un cop finalitzada la primera lliga de Scrabble de Porreres, que va tenir lloc entre els mesos de febrer i juny, el Club Scrabble va reprendre les trobades dels dimecres al local de l'Agrupació. Aquestes trobades, que encara es mantenen, cerquen jugar d'una manera més informal i donar l'oportunitat d'incorporar nous jugadors.

A més, en el marc de les festes de Sant Roc, vam organitzar la II Partida Duplicada de Scrabble Memorial Magdalena Morell, en record d'una de les primeres jugadores que va crear el club i que ens va deixar el 2020. La partida d'enguany va comptar amb la participació de molts jugadors del Club Scrabble Manacor, que va néixer arran del de Porreres i en el qual també va jugar na Magdalena. L'èxit de participació va ser molt gran, ja que va comptar amb 40 jugadors, organitzats en 20 parelles, a més d'altres persones que van anar afegint-se a la partida sense competir.

Actualment els jugadors de Manacor ens duen deu anys de competició d'avantatge, i això es va notar en la classificació final, que va tenir un podi copat per jugadors manacorins: els germans Antoni i Lina Riera al capdavant, seguits de na Catalina Vallbona i en Joan Pascual en segona posició i de na Maria Gayà i na M. Magdalena Matamalas en la tercera. La millor parella composta per jugadors del Club Scrabble Porreres, que també va tenir reconeixement, van ser en Joan Melià i en Miquel Gomila.

Tots els guanyadors, a més d'endur-se un llum d'oli creació de Bàrbara Art, van ser obsequiats gràcies als patrocinadors: Apol·lònia Maria Sabons, BM Sabates i Esports, Leivart Earrings, Regals Joan Rosselló, Sa Fonda i Vins Can Feliu. D'altra banda, volem agrair la col·laboració a les regidories de Cultura i de Festes de l'Ajuntament i a en Xavier Albons, president de l'Associació de Jugadors de Scrabble en Català (AJUSC), els quals, juntament amb la implicació dels membres del club, van fer possible la partida.

AGRUPACIÓ ESCAQUISTA DE PORRERES

L'Auditori municipal de Porreres es va omplir d'estratègia i concentració el passat 16 d'agost de 2025, entre les 17:00 i les 19:30, amb la celebració del Torneig d'escacs de Sant Roc.

L'acte va començar amb un emotiu minut de silenci en memòria de Jordi Oliver Garí, que ens va deixar a finals de 2024. Jordi era el jugador en actiu més veterà de Mallorca, una figura molt estimada dins el món dels escacs locals i recordada amb gran afecte per tots els assistents.

Més de 80 participants —molts d'ells nins i nines en edat escolar— varen fer moure les peces en una tarda plena d'emoció i esportivitat. El ritme de joc va ser ràpid i intens, amb partides de 5 minuts més 3 segons d'increment per jugada que varen mantenir el públic i els jugadors amb el cor a mil!

Tot i les altes temperatures exteriors, l'aire condicionat de l'auditori va fer que l'ambient fos del tot agradable i permetés gaudir del torneig amb comoditat, tant per als jugadors com per al públic assistent.

Després d'unes quantes hores de pensades i enrocs vertiginosos, Manuel Sierra, de l'Agrupació Escaquista de Porreres, es va proclamar brillant campió del torneig, mostrà una gran seguretat i domini en el seu joc. En segona posició va quedar la nostra amiga Maria Antònia Vicens, del club Tròpic, que també va fer un torneig excel·lent.

Pel que fa als millors jugadors locals, els honors varen ser per a Jaume Terradas Calafell, Joan Oliver Feliu i Àngel Oneto, que varen destacar pel seu bon joc i constància.

També es va reconèixer la gran participació dels porrerencs en categories escolars, amb premis per a Guiem Puigserver, Salvador Ballester i Pau Plovins, tres joves jugadors que varen deixar molt bones sensacions sobre el tauler.

El torneig que se celebra durant les festes de Sant Roc té lloc habitualment a la plaça, però enguany es va traslladar a l'Auditori municipal per a garantir una millor comoditat davant la calor estiuenca.

La competició va comptar amb el suport de l'Ajuntament de Porreres, que va proporcionar el lloc de joc, els premis i va finançar el pagament de l'àrbitre, el nostre amic Manuel Queirolo, que va dur a terme una tasca impecable al llarg de tota la jornada.

L'organització va destacar l'ambient familiar, la participació nombrosa i el paper dels més joves, que asseguruen un futur brillant per als escacs a Porreres.

TALLATS DE LLUNA

Aquest estiu, el grup Tallats de Lluna ha duit el nom de Porreres arreu de Mallorca i, fins i tot, ha traspassat fronteres amb una actuació a l'illa de Menorca.

Si feim un repàs de les cites més destacades, començarem recordant la seva participació a Campos és poesia, el 25 de maig, amb l'espectacle *La sang vessada*.

El mes de juny, acompanyaren la presentació del conte *El nigul de Monti-sion*, a la biblioteca de Porreres, amb una lectura dramatitzada del text, embolcallada pels acords de la guitarra.

El 18 de juny posaren en escena a l'IES Josep Maria Llompart *I, de sobre, la nit*, inspirat en l'obra del poeta de qui enguany es commemora el centenari del naixement. Amb aquest mateix muntatge donaren vida a l'acte de la Flama de la Llengua a Porreres el 22 de juny.

A finals de juliol, les seves veus ressonaren a la Colònia de Sant Jordi amb *Empelts*, una creació dedicada al món del vi. Aquest mateix espectacle el dugueren a l'escenari l'11 d'agost en el marc de les festes de Sant Roc d'Alaró.

Com ja és costum en els darrers anys, el grup també formà part de les festes de Porreres, aquesta vegada amb una proposta especial construïda a partir de les cançons que han anat teixint els seus espectacles.

Al setembre actuaren a Palma, a Ca n'Oleo, dins els actes organitzats pel Govern de les Illes Balears a través de l'Institut d'Estudis Baleàrics per a commemorar el 150è aniversari de la publicació d'*El pi de Formentor* i el 125è aniversari de *La deixa del geni grec*, obres cabdals de Miquel Costa i Llobera.

El darrer cap de setmana de setembre viatjaren a Menorca per a participar en la celebració del Dia Europeu de les Llengües a les Illes Balears, al claustre de Sant Diego d'Alaior. Per a aquesta ocasió, adaptaren *Debanant mots*, enriquint-lo amb cançons en llengües minoritzades i minoritàries d'arreu d'Europa.

De cara als mesos vinents, el calendari del grup continua intens: el 7 i 8 de novembre presentaran a Porrera (Tarragona) *De quimeres i penyores* i *Debanant mots*; el 28 de novembre interpretaran *La sang vessada* a Lluçmajor; i el 14 de desembre el tornaran a representar a Porreres.

NOTICIARI PORRERENC

Redacció

LA LLUNA EN VERS 2025

El festival de la Fundació Mallorca Literària cada vegada presenta un cartell més divers. Enguany catorze nits de cultura, de les quals una va ser a Porreres. El 26 de juliol, en el marc del Festival Mobofest, al parc de n'Hereveta, Júlia Colom, jove cantant i compositora mallorquina va oferir el seu repertori de cançons de música d'arrels tradicionals i tendències actuals.

TRADICIONAL CONCERT DE SANT ROC DE LA FILHARMÒNICA PORRERENCA

El 15 d'agost es va dur a terme a l'Auditori Municipal el concert "Nit de Sarsuela" de la Filharmònica Porrerenca amb el tenor Joan Laínez. Varen oferir un repertori de peces icòniques de la sarsuela espanyola que combina cant i música de tradició popular.

CANVI EN EL CONSISTORI MUNICIPAL

El 23 de setembre de 2025, Antònia Amengual va esdevenir nova regidora de MÉS per Porreres, assumint l'acta en el ple municipal.

NOU ESPAI PER ALS SERVEIS SOCIALS MUNICIPALS

El 30 de setembre, l'Ajuntament de Porreres va informar que s'han duit a terme les obres de reforma de l'edifici de l'antiga residència de "Ca Ses Monges", al carrer Sala, per a destinar-lo al departament de Serveis Socials. El projecte ha estat fi-

nançat, en part, amb Fons Europeus mitjançant la Conselleria de Famílies i Afers Socials del Govern de les Illes Balears. El cost total d'aquestes obres ha estat de 384.515,94 €.

OBRES DE MILLORA A DIFERENTS PUNTS DEL POBLE

L'1 d'octubre han començat les obres per a instal·lar una canonada per a les aigües pluvials al carrer Illes Balears. I durant el mes de setembre es van iniciar les obres del projecte de millora de l'abastament d'aigua i reducció de pèrdues a la xarxa d'aigua potable del poble, amb la intenció de reduir-ne les fuites.

PLUVIOMETRIA Germanes Barceló-Crespí

AGOST

Dia 3	2,2 litres
Dia 20	8,9
Sia 29	0,7
TOTAL	11'8 LITRES

SETEMBRE

Dia 8	17,8 litres
Dia 9	13,5
Dia 29	29,5
Dia 30	0,3
TOTAL	68'0 LITRES

XLIII PUJADA A LLUC A PEU DES DE PORRERES

Abril Guerrero Alcina, Paula Obrador Moll,
Francina Tortella Barceló i Margalida Xamena Gost

La nit del 13 al 14 de setembre, un grup de joves de Porreres vam viure una nova edició de la Pujada a Lluç a peu de la Part Forana.

Els participants que sortien de Porreres es van reunir amb els que venien de Santanyí, Campos, cala Figuera i altres pobles per a sopar junts a la plaça de la vila i carregar forces abans de començar la caminada cap a Lluç. Després de sopar, a les 21:30, el grup va partir en direcció a Montuiri.

Alguns amics ens contaren que la carretera de Sineu a Inca se'ls va fer eterna. Tot i que a la recta final ja es veien els llums d'Inca, aquests eren enganyosos, ja que encara quedaven més de dues hores per arribar-hi. La nit era molt fosca i la llum de la lluna no era suficient, així que caminaven amb llanternes i frontals, xerrant i rient perquè el camí semblés més curt.

Nosaltres, en canvi, vam sortir des d'Inca. A les tres de la matinada vam agafar l'autobús que partia del parc de n'Hereveta i, sobre les quatre, arribàrem a la plaça del Bestiar, on ens vam reunir tots els porrerencs i porrerencques per a fer-nos una foto. Aquell va ser també el punt de trobada amb tots els que pujaven cap a Lluç. Allà hi havia preparats els cotxes d'avituallament per a donar suport a qui es fes mal o no pogués continuar.

El tram final començava des d'Inca i passava per Selva i Caimari. La companyia i l'alegria del grup feien que el camí fos més suportable. Tot i que les voltes de la carretera de Lluç semblaven no acabar mai, els cotxes d'avituallament eren sempre presents amb aigua i menjar.

Vam arribar a Lluç a les set del matí, encara que els més ràpids hi foren una hora abans. Allà, els Blavets ens van rebre amb una tassa de xocolata i un tros d'ensaimada. A més, ens regalaren una bandera de les Illes Balears i unes Mides.

Cap a les nou, amb la colla de gegants de Sa Pobla i els xeremiers animant l'ambient, es va celebrar l'ofrena a la Mare de Déu —on cada poble va oferir un detall— seguida de la missa oficiada pel pare prior.

Després de la celebració, agafarem l'autobús de tornada cap a Porreres. Vam arribar cansats, però amb la sensació d'haver aconseguit una experiència especial i compartida amb els companys.

Finalment, volem donar les gràcies a l'Ajuntament de Porreres, als voluntaris de Protecció Civil, a Galetes Rosselló-Gelabert i a totes les persones que fan possible que aquesta tradició continuï viva any rere any. La Pujada a Lluç sempre ens deixa amb les ganes de repetir-la l'any vinent!

ENTREVISTA A DANILO DE URZEDA PEREIRA, NOU RECTOR DE PORRERES

“LA RIQUEZA DE LA PARRÒQUIA SÓN LES PERSONES”

Catalina Maria Garí Blanch i Maria Antònia Nicolau Rosselló

Mn. Danilo de Urzeda Pereira és el nou rector de la parròquia de Porreres. Va néixer a Brasil dia 23 de març de 1993, té trenta-dos anys. Du bona part de la seva vida a Mallorca, de fet, ja ha viscut més aquí que al seu país d'origen. «Som immigrant, fill d'immigrants, però també em consider part d'aquesta terra que va entrar a formar part de la meua vida, que m'ha acollit i m'ha fet un més d'aquí. Som brasiler de naixement, però de cor em sent molt mallorquí».

Arribada a Mallorca i escolarització

L'arribada a Mallorca va ser el mes de febrer, quan a Brasil eren les vacances del carnaval —el seu pare i la seva mare ja eren aquí. Realment no havien fet el viatge per quedar per a sempre, sinó tot el contrari: la seva mare volia tornar cap a Brasil i volia que els seus fills coneguessin la terra que els havia acollit durant un temps. Però estant aquí «jo no sé que degué passar, però vàrem allargar molt més l'estada i la mare va considerar que seria important que anàssim a l'escola. Allà havia acabat el curs, però aquí ja estava més que començat, és per això que ja només vam tenir plaça a l'IES Antoni Maura, on vaig començar a estudiar segon d'ESO». Les primeres setmanes van ser dures, però després va conèixer molt bona gent que el va acollir i el va fer sentir molt bé. Va tenir professors excel·lents i recorda amb molta gratitud els que li van ensenyar català, el professorat de PALIC. «Va ser un canvi difícil, perquè el centre és d'es-

pecialment difícil. Hi vaig anar el primer dia i no hi volia quedar, la mare tampoc no ho volia, però no ens en quedava d'altra. Quan va acabar el curs, la mare va dir que era el moment de demanar plaça a un altre centre i vaig dir que no: havia deixat els amics, havia deixat casa nostra, el meu centre educatiu i en aquells moments que havia començat a arrelar a un raconet, vaig demanar: “no em canviu, per favor”».

Entrada en contacte amb el Seminari

«A casa meua hem estat creients tota la vida, cristians i practicants, tot i que temporades més i temporades menys. La meua mare sempre ha estat una dona d'Església, que si l'havien de mester ella s'implicava a ajudar, però mai fins al punt d'animar a fer-me capellà; de fet, jo no anava gaire d'Església, tenia molt clar que volia estudiar Dret Internacional i quan els vaig dir que volia ser capellà se'n van endur un bon disgust, els va venir molt de nou». Va ser aquí que als quinze anys tengué la necessitat de fer una passa més amb el seu compromís cristià. Fou una idea natural:

«A mi sempre m'ha cridat l'atenció la història i tenc molta curiositat. Tenia uns oncles que vivien davant el convent de les Jerònimes de Palma i ajudaven molt aquestes monges —les acompanyaven al metge, anaven a comprar, cuidaven el jardí, etc. Jo tenia ganes de conèixer el convent per dins, em cridava molt l'atenció i vaig pensar que ho podria fer a través del meu oncle. És per això que li vaig dir que si algun dia em necessitava, jo podia anar a ajudar amb el que fos».

Aprofitant les seves ganes de conèixer el convent i les seves ànsies de col·laborar, li van demanar si podia fer d'escolanet: «va ser sor Maria Pons, d'Artà, qui m'ho va demanar i, a partir d'aquell moment, vaig anar-hi cada vegada més. Fins que ho vaig arribar a fer per inèrcia».

Arribats a aquest punt, tengué la necessitat de fer una passa més i començar el seu camí de compromís cristià amb els seus propis peus: «l'Església era més gran que el prejudici que jo en tenia».

Primer va anar els dissabtes al Seminari Menor —tenia setze anys i, al mateix temps, va acabar d'estudiar el batxillerat a l'Antoni Maura. Quan tenia devuit anys va passar al Seminari Major.

Estudis al Seminari Major

«Els primers anys mon pare em feia empegueir, perquè pertot on anàvem deia que estudiava per ser capellà. I jo li deia que no ho digués, que a ningú no li importava. Ell em deia que ho feia perquè estava molt content i orgullós. Ben igual que quan els vaig dir que volia ser capellà. Quin canvi!».

Sis anys, repartits entre la branca de la Filosofia i la Teologia, són els blocs que conformen les Ciències Eclesiàstiques. Són estudis universitaris als quals s'hi accedeix després d'haver aprovat les PBAU. «Per a mi ha estat una experiència fantàstica, de moment, pens que són gairebé els millors anys de la meua vida: de riure, de conèixer realitats, d'anar de missions...».

Una vegada acabats els anys d'estudis intensos i de convivència amb gent que té aquesta actitud vocacional és quan es pren la decisió d'ordenar-se prevere o no i ell tenia clar el seu destí. És per això que la darrera etapa de Pastoral la va desenvolupar a Pollença. Allà va ser ordenat Diacon i, posteriorment, fou ordenat prevere o capellà a la Seu.

En l'actualitat

Ara és el nou rector de Porreres. De capellà i de vida actualment és a Porreres. Danilo hi arribà a finals d'agost de 2025: «em feia molta il·lusió venir-hi, pel fet que tenia ganes d'estar a una parròquia —tenint en compte que el concepte de parròquia és una riquesa de persones no només creients, sinó

una porta oberta a tothom—, ja sé que no és una realitat senzilla, si t'hi vols implicar de veres, però a mi em fa molta il·lusió involucrar-me. Tenc moltes ganes d'estar amb vosaltres al vostre poble. Tenc molta consciència de compromís i corresponsabilitat. La meua missió és harmonitzar, integrar totes les persones».

Finalment recollim un missatge que Danilo va transmetre el dia de la seva entrada a la parròquia Nostra Senyora de la Consolació de Porreres: «us estic molt agraït per l'acollida que m'heu brindat al llarg d'aquesta setmana. Venc amb il·lusió i ganes de començar aquesta nova etapa i desig poder compartir amb vosaltres les vostres alegries, il·lusions i també desafiaments i contrarietats. Em trobareu sempre que em cerqueu —fins i tot qualche vegada sense cercar-me—, així com esper poder-vos trobar».

Gràcies, Danilo, per la teua disponibilitat i presència significativa a Porreres. Que sigui per molts d'anys!

CÀN
GUILLER

BAR

ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES
971 647 495

COOPERATIVA AGRICOLA DE PORRERES

(Sdad. Coop. Ltda.)

Tel.: 971 64 71 81

E-mail: agricolaporrerres@hotmail.com

Carrer de sa Cooperativa, 29
07260 Porreres - Illes Balears

MARXES PER PALESTINA, UNA EXPERIÈNCIA HISTÒRICA

Miquel Garcia

Les Marxes per Palestina de Mallorca, que feren la seva primera acció el 31 d'agost de 2025, sorgiren per iniciativa d'unes dones de Montuïri commogudes per la situació dramàtica a Gaza. El malestar social acumulat i el treball previ d'organitzacions solidàries feren que la resposta fos immediata. Després de diverses assemblees es decidí organitzar marxos contra el genocidi i per la pau.

Aquesta iniciativa fou plenament ciutadana i assembleària, independent de partits, sindicats o organitzacions, amb un paper destacat de les dones. Begoña Sáenz, Caterina Oliver, Miquel Garcia, Margalida Cortès i Marta Escoda constituïren el grup impulsor a Porreres.

Finalment, quaranta-dos pobles i quatre barris de Palma hi participaren, amb unes 22.000 persones. El Manifest de les Marxes denunciava el genocidi perpetrat per Israel contra el poble palestí, amb 63.000 morts —molts infants i dones—, així com la fam, la destrucció i la colonització que pateixen Gaza i Cisjordània. Les marxos expressaren la solidaritat amb Palestina, rebutjaren la complicitat de la Unió Europea i dels governs internacionals i exigiren l'aturada immediata de l'agressió, la persecució dels responsables i la defensa de la pau i la dignitat humana.

A Porreres, la Marxa fou viscuda com una fita històrica. Començà davant la plaça de l'Església

i recorregué el poble fins a la plaça de la vila. La Batukada Infernal acompanyà la marxa i, en diferents punts, es llegiren poemes recitats per Catalina Trobat, Cati Coll, Xesc Melià, Joanaina Roig, Cati Nadal, Aina Fuster, Biel Fuster, Neus Fuster, Apol·lònia Maria Campos, Emma Tamayo i Xesca Servera. Quan la marxa enfilava el carrer de Jaume I, es podien recomptar unes cinc-centes persones.

A la plaça de la vila hi hagué actuacions musicals de Júlia Vaquer, Maria Vaquer i Marina Viedma, gloses de Lluís Sastre, balls de l'Estol Porrerenc i d'Aires de Monti-sion i una darrera cançó interpretada per Catalina Trobat. Na Nour Yagui va llegir el Manifest.

L'Ajuntament col·laborà amb infraestructura i tots els grups municipals donaren suport.

Les següents entitats porrerencques s'adheriren a la convocatòria: AFA CEIP Climent Serra i Servera, Agrupació Cultural, Aires de Monti-sion, Amics d'en Roc i na Bet, Arts i Sons Cooperativa, Associació de Dones Porrerenques, Associació Esclerosi Múltiple, Associació Tocar terra, comunitats i natura, Batukada Infernal, CEIP Climent Serra i Servera, Càritas Porreres, Club Atletisme Porreres, Club Columbòfil, Club de Bàsquet Porreres, Comunitat educativa del CC Verge de Monti-sion, Coral de Porreres, El PI Porreres, El PP Porreres,

Estol Porrerenc, Grup Foganya, IES Porreres, Illa Sonora, MÉS per Porreres, Oratori de Sant Felip Neri de Porreres, Parròquia de Nostra Sra. de la Consolació, Penya del Barça, Porreres Ràdio, Porreres TV i Veus Feministes de Porreres.

Després d'aquesta primera mobilització, les Marxes per Palestina de Mallorca continuaren actives donant suport a la Global Sumud Flotilla, que pretenia rompre el bloqueig de Gaza i portar-hi ajuda humanitària. La seva partida des de Barcelona fou motiu de concentracions als ports de Porto Colom, Alcúdia, Sóller i Palma.

Quan la Flotilla fou detinguda se celebraren concentracions a 49 pobles de Mallorca amb més de 7.000 persones. A Porreres, unes 200 persones es concentraren davant l'Ajuntament.

Als moments d'escriure aquest article Hamàs ha acceptat alliberar tots els ostatges i discutir els detalls d'un pla de pau presentat per Donald Trump que, segons analistes, presenta punts problemàtics i poques garanties.

Per a mantenir la informació i la comunicació a Porreres, s'ha creat un grup de WhatsApp per a les persones interessades: <https://chat.whatsapp.com/HAdVAXRTDtB3fpFFUYYP>.

Per qualsevol dubte es pot contactar amb Miquel Garcia (608116858).

Barbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER

FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Moli de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

DE LA FESTA DEL TREPAT AL TASTART

LA FESTA DEL TREPAT DE BARBERÀ DE LA CONCA
EN L'ORIGEN DEL TASTART DE PORRERES

Maribel Rosselló

L'origen del *Tastart* es vincula a la *Festa del Trepat* de Barberà de la Conca, un poble de la comarca de la Conca de Barberà de llarga tradició vitivinícola i que des del 2010 celebra el maridatge entre vi i art. Des de llavors, cada any i durant un cap de setmana de la segona quinzena de juny s'obren de bat a bat les entrades de les cases del poble per a rebre artistes i cellers. Cada casa rep un celler i una proposta artística. Al voltant de l'equinocci d'estiu aquesta població de vinyes i cellers es reafirma en l'apel·lació sensorial al vi i a l'art.

El trepat o trepadell és una varietat de raïm autòctona de la DO Conca de Barberà. El raïm del cep trepat és llarg, gran i atapeït, presenta un port dret i és una varietat vigorosa. La brotada és primerenca i la maduració tardana (de finals de setembre a principis d'octubre). El gra és gros, rodó, dolç, amb una pell de gruix mitjà. Segons Monserrat Serra (Vilaweb, 13 d'agost de 2024) és la varietat de raïm més icònica de la comarca i dona vins frescs, delicats, amb poca graduació, elegants i molt fins; una tipologia de vins que aquests darrers anys ha guanyat interès i és tendència, enfront de vins amb més graduació i volum.

La festa té com objectiu potenciar la varietat com a element diferenciador de la producció vitivinícola del municipi i de la comarca. Alhora, també busca posar en relleu el patrimoni associatiu, cultural, monumental i històric del municipi. Durant tot un cap de setmana, a més dels tasts de vins i les exposicions d'art als portals de les cases, tot el poble es posa en marxa i s'organitzen activitats diverses: concerts, esmorzars populars, exposicions vinculades a la història del poble, recorreguts per les vinyes i visites al celler monumental de César Martinell construït entre 1919 i 1921 i encarregat pel que llavors era la Secció de viticultura del Sindicat de Barberà. Tot plegat per aconseguir un oferta cultural i enològica que sigui un factor de dinamització de l'economia del municipi dins un marc artístic i cultural.

L'any 2013, el llavors director de la DO Pla i Llevant de Mallorca, Antoni Bennàssar i l'artista Sulé Duc, en qualitat de participant, assistiren a

la festa i de la mà dels responsables de la mateixa en varen conèixer les característiques i potencialitats. Aquesta experiència els va portar a proposar una celebració similar a Porreres, donat que en aquell moment la seu de la DO Pla i Llevant era al molí de n'Amengual. La proposta va ser recollida molt favorablement per part del conjunt de la DO i pel propi Ajuntament de Porreres i va tirar endavant el mateix any, el 25 d'octubre de 2013 amb el nom de Vi Art Porreres.

La idea es va concretar en la creació d'un espai de tast i art entre la plaça de la vila i el molí de n'Amengual. El carrer del Pou Florit exercia de nexa d'unió i obria algunes cases per a acollir artistes i bodegues. Hi participaren nou artistes (Miquel Gual, Jaume Canet, Ramon Company, Apol·lònia Binimelis, Rafael Juan Toledo, Sulé Duc, Andreu Maimó, Cati Cànoves i Mateu Bennàssar), nou bodegues (Armero, Es Fangar, Vidauba, Toni Gelabert, Miquel Gelabert, Pere Seda, Coletó, Can Majoral i Bordoy) i cinc formacions musicals (Jaume Rosselló, Cristina Lliteras, Gabriel Rosselló, Rafael Kinderman i Katau Acústic). Una edició que va assolir un gran èxit i que, de la mà de l'Ajuntament, es va transformar en el transcurs dels anys següents en el *Tastart*, una fira de vi i art que, com el bon vi, ha madurant des de llavors i de la qual gaudim el segon dissabte d'octubre.

Aquest escrit vol ser de reconeixement i d'agra-

ïment cap a les persones de Barberà de la Conca que des d'una gran generositat i hospitalitat ens compartiren la seva festa. En especial a la llavors regidora de cultura de l'Ajuntament de Barberà, Montserrat Eck; a Eulàlia Capellas i Francesc Anadón (*in memoriam*), com a ànimes impulsores de la festa i de la seva organització; i a Teresa Feliu, per haver fet de pont i haver possibilitat el contacte entre uns i altres.

Vi art PORRERES | TAST DE VINS
EXPOSICIONS DE PINTURA
I ESCULTURA
MÚSICA EN VIU

25
d'octubre
a les 20 h.

Artistes:

- Miquel Gual
- Jaume Canet
- Ramon Company
- Apol·lònia Binimelis
- Rafael Juan Toledo
- Sulé Duc
- Andreu Maimó
- Cati Cànoves
- Mateu Bennàssar

Bodegues:

- Armero (Felanitx)
- Es Fangar (Felanitx)
- Vidauba (Felanitx)
- Toni Gelabert (Manacor)
- Miquel Gelabert (Manacor)
- Pere Seda (Manacor)
- Coletó (Petra)
- Can Majoral (Algaida)
- Bordoy (Llucmajor)

Músics:

- Jaume Rosselló - (Guitarra Clàssica)
- Cristina Lliteras - (Veu i Guitarra)
- Gabriel Rosselló - (Saxo)
- Rafael Kinderman - (Guitarra) Standards de Jazz
- Katau Acústic - Congò d'autor

Inici a la plaça de la Vila.
Recorregut per cases del C/Pou florit fins arribar a la plaça del molí de n'Amengual
A les 21h, concert al molí de n'Amengual a càrrec Jog Trio

Ajuntament de Porreres | Mallorca PLA I LLEVANT DENOMINACIÓ D'ORIGEN

PAPERERIA NOVA PEMI
Papereria, llibreria, joguines,
regal i molt més!

PAPERERIA NOVA PEMI

C/ Pou Florit, 20 - Porreres
Correu: pemipapereria@gmail.com
Telèfon: 651 803 534
@papeleriapemi

jaume sastre soler SL
materials de construcció

ceràmiques i gres ◆ bigues imitació fusta
ciments ◆ saques ◆ aïllants ◆ canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

RAMON ROSSELLÓ VAQUER I PORRERES. UN BALANÇ HISTORIOGRÀFIC

Maria Barceló Crespí

El passat dia 7 de setembre va morir l'investigador felanitxer Ramon Rosselló Vaquer. En Ramon, al llarg de molts anys, va ser un habitual dels arxius: recopilava dades i més dades de caràcter històric tant de Ciutat com de tots els pobles de Mallorca. De manera preferent, li interessava la història medieval.

En les seves nombroses publicacions ha aportat milers de registres de documents que han servit de punt de partida per a que altres persones els completassin, interpretassin i aprofitassin en els seus treballs.

Per raons personals (el seu germà mossèn Joan Rosselló fou rector de la parròquia de Porreres) mantingué lligams estrets amb el nostre poble. Ha donat a conèixer molts aspectes del nostre passat.

L'Ajuntament de Porreres li publicà els següents llibres:

- *Porreres en el segle XIII* (juntament amb Gaspar Munar Oliver). Porreres, 1974.
- *Història de Porreres (Des dels temps prehistòrics fins al segle XVI)*, vol I. Porreres, 1977. Juntament amb Gaspar Munar Oliver.
- *La Vila de Porreres, 700 anys d'Història*. Porreres, 2000.
- *Noticiari de Porreres (segles XIII-XVI)*. Porreres, 2001.
- *Noticiari de Porreres*. Porreres, 2005.
- *Noticiari de Porreres (Recull de notes i articles esparsos)*. Felanitx, 2010.

Per la seva banda, l'Agrupació Cultural li edità l'opuscle:

- *La Inquisició i Porreres*. Porreres, 1983.

Endemés, és autor amb Maria Barceló Crespí de l'article:

- "Nota sobre alguns objectes de l'església parroquial de Porreres (1442)", *BSAL*, 57 (2001), 313-316.

Val a dir que d'una bona part dels documents ja es tenia notícia a través de les pàgines de la revista *Llum d'Oli*:

- "Notes històriques", núm. 11, 1981, 2.
- "Notes històriques", núm. 21, 1982, 2.
- "Notes històriques", núm. 17, 1981, 2.
- "Notes històriques", núm. 18, 1982, 2.
- "Notes històriques", núm. 19, 1982, 2.
- "Notes històriques", núm. 20, 1982, 2.
- "Notes històriques", núm. 24, 1983, 2.
- "Notes històriques", núm. 25, 1983, 2.
- "Nota al segle XIII", núm. 26, 1984, 2.
- "Els caps de família de Porreres, l'any 1545 (I)", núm. 28, 1984, 2.
- "Els caps de família de Porreres l'any 1545", núm. 30, 1986, 2.
- "Notes històriques", núm. 36, 1989, 3.
- "Porreres i la defensa de Bugia", núm. 38, 1993, 10.

Sens dubte, li podem estar ben agraïts.

Descansi en pau.

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

Serveis Melià Roig

Serveis:

- Cultivadors
- Fressadora
- Trituradora
- de Llengua
- Arada
- Arada
- milagrossa
- Desbrossadora

Tel: 649 83 41 87 / 636 51 58 36

OBITUARI

Maria Antònia Nicolau Rosselló

Dia 1 d'agost les notícies informaren del traspàs de Gaspar Rosselló Nicolau (1950-2025), professor, vicerector, gestor universitari i figura destacada del món acadèmic a la Universitat de Barcelona (UB), que va morir en un accident a Pollença, quan anava a pescar amb el seu net de quinze anys a ses Coves Blanques, a cala SantVicenç.

En Gaspar era fill de pares porrerencs —Antoni Rosselló Andreu, de *ca s'Escolà* i Maria Nicolau Sastre, de *Can Ginard*— que, per la feina del seu pare, es varen traslladar a viure a Pollença, però mai no va oblidar les arrels porrerencs de la seva família.

Una mostra de la seva estima a la vila és la presència en esdeveniments festius i familiars: sempre trobava ocasió per tenir notícies i venir, per estar al dia dels esdeveniments tant culturals com quotidians.

Un exemple del record de Porreres que sempre va guardar és la menció que en va fer al Pregó *Entre minvant i lluna nova*, que va llegir a Pollença el 26 de juliol de 1994: «A ca nostra era costum fer, entre d'altres, confitura d'albercoc (tal vegada per venir d'un poble, Porreres, que durant anys ha estat uns dels grans productors d'aquesta fruita)».

No foren poques les vegades que va anar a collir albercocs o al sequer, perquè tant a *ca s'Escolà* com a *Can Ginard* en tenien de grans.

A través d'aquest obituari volem retre un reco-

neixement a un mallorquí, d'arrels porrerencs, que va desenvolupar una àmplia carrera investigadora en l'àmbit de l'astrofísica i l'astronomia a la Universitat de Barcelona i que sempre va tenir en el seu pensament Porreres, el poble on va passar bona part de la seva infantesa i on ha deixat bones amistats que aquests dies han fet arribar el condol a la família per la pèrdua d'una persona d'una gran qualitat humana, que va passar sempre molt desapercebuda, però que es mantindrà viu el seu llegat tant en la seva tasca universitària, com en els projectes d'investigació que va impulsar, però, sobretot, en el seu tarannà de persona empàtica, solidària, resolutiva i alegre, com han destacat els escrits que, des de diferents sectors, s'han fet ressò del seu traspàs. Descansa en pau, Gaspar.

BM ESPORT - SABATES

Ballester Melià

C/ L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

mleiva@viajespegaso.com
C/ 31 de desembre, 13 - 07003 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 34 92 - www.viajespegaso.com

NOVA ADREÇA

CATERINA OLIVER RIERA

LES POLÍTIQUES D'ESQUERRA I L'ALTRUISME COM A FORMA DE VIDA

Cesca Roig Sampol i Cristina Sorell Adrover

Caterina Oliver Riera, *de ca na Quella*, nascuda l'any 1958, considera que ha tengut la sort de néixer en una família on ambdues germanes se sentiren molt desitjades. Els seus pares els varen proporcionar les eines necessàries perquè poguessin gaudir d'una infantesa i joventut segura. Una família acollidora que els va inculcar que totes les persones són iguals i que, per això, cal que tinguin les mateixes oportunitats. Aquesta filosofia de vida l'ha transmesa als seus descendents.

«Durant el camí recorregut de la meua existència i per circumstàncies i experiències que he tengut, però sobretot, per l'empremta que m'ha aportat la gent que m'ha acompanyat o m'ha abandonat i, de manera molt més intensa quan aquestes pèrdues han esdevengut insubstituïbles, la meua manera de ser i l'actitud davant molts d'aspectes ha evolucionat, així que podria utilitzar termes totalment contradictoris per parlar de mi mateixa: he estat i som una dona molt valenta i decidida, però també he tengut i tenc molta por».

«Com a mare he après el significat de la paraula estimar i, com a mes-

tra, la paraula il·lusió i confiança. He dedicat i dedic molts d'esforços per a equilibrar les desigualtats socials, intel·lectuals i econòmiques. Som una activista social, dedic part del meu temps lliure a treballar de forma altruista, he participat i particip en diferents moviments i campanyes a nivell cultural, polític, humanitari, ecològic i social».

Aquestes són les paraules que utilitzà per a la presentació a les eleccions de 2023 quan va formar part de la llista de MÉS al Parlament de les Illes Balears i que continua pensant que la representen.

Com arribes al món de la política? Quines varen ser les teves primeres passes? Què va fer que t'interessés el món polític? Des de molt jove em va interessar participar en entitats associatives. Al voltant de 1970, un grup de joves creàrem El Cau de Jovent.

Volíem volar i conèixer món i aquesta associació ens va permetre fer les primeres passes. L'any 1976 em vaig associar a l'Agrupació Cultural. Aquells anys, després de la mort del dictador, tot bullia i hi havia molta il·lusió i ganes de canviar el nostre univers. Va ser en aquests moments quan em vaig enganxar i fer la passa per militar més activament dins la política. També ajudà el fet que anàs a estudiar a ciutat, on l'ambient de l'escola de Magisteri em va donar a conèixer una altra realitat de la qual feia molt poc estava prohibit viure, veure i parlar: cinema i recitals reivindicatius, conferències, lectures, mítings, les vagues del professorat... gaudia i participava d'aquests nous esdeveniments que tant d'interès varen despertar en mi.

Tenies alguns referents polítics? Alguns propòsits? Per sort, hi ha molta gent que ha treballat i treballa pel benestar de la societat, la nostra cultura i la nostra terra. A nivell in-

ternacional el meu gran referent és l'activista Rigoberta Menchú. El seu llibre autobiogràfic *Me llamo Rigoberta Menchú y así me nació la conciencia* va ser una gran revelació i em va obrir els ulls i la consciència del camí que havia de continuar. A nivell nacional he tengut una gran admiració pel professor i polític Enrique Tierno Galván, que va ser batle de Madrid, i a nivell autonòmic, Sebastià Serra, Pere Sampol, Mateu Morro i Damià Pons em fascinaren pels seus discursos, filosofia i manera d'actuar. Tots ells em van ensenyar que fer política era treballar pel respecte i el benestar de les persones, i em varen marcar la trajectòria que calia seguir. Mai no he arribat al seu nivell, però dins les meves possibilitats, em sembla que hi he posat el meu granet d'arena.

A quines eleccions et vas presentar a les llistes per primera vegada? Com vas entrar a formar part d'aquesta llista electoral? Fou l'any 1987 amb el PSM, el cap de llista era en Joan Barceló Bauçà. En aquells moments era molt fàcil formar part de la nostra llista electoral perquè, en un principi, els militants i simpatitzants del partit no érem molts, però hi havia gent disposada a formar-ne part. Érem joves, teníem molta força i molta il·lusió. El més difícil era convèncer que un de nosaltres encapçalàs la llista. En Joan em va proposar ser la número dos. La gent que ens donava suport també ens animava i encoratjava a seguir endavant. Aquell any no vàrem treure representació. L'anàlisi del perquè no ho vàrem aconseguir, encara que ens van faltar pocs vots, donaria peu a una altra entrevista.

El que vàrem sembrar ha donat els seus fruits. Ara tenim la sort de trobar més de dues-centes persones que donen suport a la candidatura, cosa que en un principi era més o menys el nombre total de vots. Del que es-

tic més satisfeta és que aquesta feina constant, reivindicativa, transparent i eficaç ha obtingut molts bons resultats i el recolzament de la ciutadania sempre ha anat en augment.

Per què la coalició d'esquerres "Socialistes de Porreres" (PSM-PSOE) a les eleccions de 1999 i què ens pots contar del pacte amb UM? Com recordes aquest canvi polític? Porreres des de sempre havia estat un poble molt conservador. Hi havia molt poques possibilitats d'aconseguir millorar els resultats i poder dur a terme el nostre programa. Els vots que normalment els dos partits d'esquerra perdien (a causa de la llei d'hondt), ens assegurava una altra regidoria i amb un poc de sort, dues. Llavors es pensà que el fet d'ajuntar-nos faria que les esquerres poguessin sumar aquests vots perduts fins aleshores, però no fou així. Els recels del que ens separava entre el PSM (nacionalista) i el PSOE (espanyolista) van fer que votants d'ambdós partits s'abstinguessin o votassin altres opcions i no es va aconseguir l'objectiu.

Amb UM la negociació va ser molt fàcil, ells també tenien moltes ganes de canviar les dinàmiques de Porreres i molt més quan la seva força devora els vots dels Socialistes els atorgava la possibilitat de presidir l'Ajuntament. En el Govern Balear i els Consells Insulars, la unió de les forces PSIB, PSM, UM, EU-Els Verds, Pacte d'Eivissa i Coalició de Formentera, va permetre fer *el Pacte de Progrés*. Aquest fet també ens va convèncer per a seguir la mateixa línia.

Va ser una època de molt d'entusiasme, mirant en retrospectiva es van reivindicar i aconseguir moltes coses. Un dels aspectes que vàrem tractar obertament i amb valentia fou el tema de la II República espanyola, la guerra i repressió a Mallorca i a Porreres que, malgrat haver passat més de seixanta anys, encara hi havia gent que no volia que se'n parlàs. Dins la coalició de govern municipal hi va haver reticències, però gràcies als acords de governabilitat tenim a l'actualitat aquesta qüestió ben normalitzada i dignificada i altres llocs

de Mallorca s'hi han emmirallat. Un altre objectiu que teníem, i es va fer realitat, era que l'institut d'educació secundària es construís a Porreres. També cal dir que no vaig ser conscient, en aquells moments, d'altres coses de les quals no estic orgullosa. No hi va haver la transparència desitjada i fets posteriors ens han demostrat que no tothom es fica en política amb la finalitat de treballar per al bé col·lectiu, sinó per cobdícia personal. Em sent decebuda si aquest fet va ajudar a crear una plataforma perquè alguns se n'aprofitassin a nivell particular.

Com a mestra que has estat, com creus que s'ha gestionat l'educació des de l'ajuntament? Per contestar aquesta pregunta hauria de parlar amb els equips docents dels centres educatius de la vila i les seves associacions de famílies. A nivell de façana tenim bones infraestructures públiques: l'escoleta municipal d'educació infantil de primer cicle, el col·legi públic d'educació infantil de segon cicle i primària, l'escola de música i l'IES, encara que aquest no té capacitat suficient per a l'alumnat que li pertoca. Pens que l'Ajuntament hauria de destinar una gran part del pressupost a educació, amb la finalitat que aquest pogués ajudar a assolir les mateixes oportunitats per a tot l'alumnat. Els infants que puguin accedir a una bona educació seran adults més responsables, autònoms i lliures, amb un futur més estable i que repercutirà en el progrés del poble on viuen.

Què ens pots contar de la teva feina al món del voluntariat? He dedicat i dedic molt de temps al voluntariat amb associacions culturals, humanitàries, esportives, mediambientals... He fet feina com a voluntària, en més o menys dedicació, al Cau de Jovent, Club d'esplai, Agrupació Cultural, Cinema-club de Porreres, Vacances en Pau, Escola en Pau, OCB, Club atletisme, Càritas Porreres i Marxes per Palestina. Mai no he estat una persona que s'hagi dedicat a treballar per a acaramullar més riqueses, sinó per a compartir el meu temps perquè altra gent pugui gaudir i millorar. La meua filosofia és que el voluntariat

és un compromís que s'assumeix davant una causa perquè la volem canviar i millorar i quan assumim aquest compromís no es pot abandonar ni anar a mitja marxa. Si volem que les dinàmiques canviïn, volem veure resultats i que la gent tengui més oportunitats, la nostra cooperació ha de ser ferma, constant i generosa. No és un entreteniment, sinó un compromís seriós i necessari. És el que em dicta el cor.

Com veus la política municipal d'ara? Opines que ha canviat la manera de fer política en aquests darrers 25 anys? Porreres ha crescut. Hi ha més regidories i més pluralitat d'opinions, però pens que la manera de fer política no ha canviat gaire i més si tenim present que fa 25 anys que la gestió del nostre poble ha estat en mans del mateix partit polític, encara que hi hagi hagut un canvi de sigles pels motius que sabem. Moltes de les reivindicacions que l'esquerra feia fa 25 anys continuen sense resoldre.

Possiblement el que ha canviat és que hi ha més debat i els canals de comunicació virtuals i butlletins dels distints partits fan que la gent estigui més informada i que hi hagi més comunicació i més comentaris respecte del que es tracta dins la Sala. Les xarxes socials ben gestionades poden ajudar a guanyar unes eleccions. Cal assenyalar que és important que com a ciutadans contrastem les notícies que ens arriben per tal d'assegurar la seva veracitat.

Creus que l'Ajuntament ha assumit tasques que són més pròpies de les entitats locals? L'Ajuntament mai no hauria de fer activitats que els pertoca a les entitats locals. La seva tasca és ajudar a les entitats i associacions perquè aquestes puguin desenvolupar les seves programacions i deixar que sigui la ciutadania que dinamitzi el poble. S'hauria de procurar que el poble s'autogestioni a nivell d'activitats culturals, esportives, socials... L'objectiu d'un Ajuntament seria fer un poble actiu que organitza i gaudeix de les seves pròpies propostes i no un poble passiu que assisteix a les

propostes que organitzen els polítics. Voler acaparar, a nivell polític, moltes de les activitats d'oci del poble és una manera de manipular la gent, cosa que fa que es trenqui el diàleg i la iniciativa social. Apost per ciutadans actius i dinàmics, amb raonaments i no passius i manipulables.

Quines consideres que són les necessitats actuals de Porreres? Són les mateixes que abans?

Les necessitats són les mateixes però el poble ha crescut i és necessari augmentar els serveis per a donar cobertura a tota la població. Porreres, com la majoria d'altres pobles de Mallorca, ha avançat molt durant aquests cinquanta anys de democràcia. S'ha invertit molt en infraestructures i això suposa que es pugui disposar d'espais públics moderns però aquests han d'estar ben dotats tant econòmicament com de personal. El CEIP Climent Serra i Servera, l'Escoleta Sa Sitra, l'IES Porreres, el Centre de Salut, el pavelló Joan Llaneres i l'Auditori en són exemples. Però, no es pot construir sense mantenir. Segons el meu punt de vista, s'han aprofitat les oportunitats que han vingut a nivell autonòmic, estatal o de la Comunitat Europea per a edificar o millorar infraestructures sense tenir un Pla General del poble que hauria de donar resposta al que volem, com ho podem realitzar, mancances i necessitats, com mantenir el que tenim. També voldria remarcar que falta tenir més cura de tot el patrimoni social, cultural i lingüístic.

Els pactes entre partits beneficien la ciutadania o hauria de governar la llista més votada?

A mi m'agraden molt els pactes. És veritat que quan hi ha un pacte has de renunciar a part de la teva filosofia i del teu programa i els teus votants, de vegades, t'ho recriminen, però el simple fet de saber negociar i arribar a uns acords de governabilitat ja diuen molt, en positiu, de com són les persones que conduiran la política municipal. Un pacte també representa molts més votants. Pens que si fas feina amb gent de partits diferents, la dedicació personal millora i hi ha més control del que es negocia i aplica dins les institucions. Per contrapartida, a vegades hi ha

pactes que no funcionen i la crispació augmenta i duu a un desgast personal que repercuteix en la mala gestió municipal. El pacte és un joc democràtic i el poble és sobirà.

A la present legislatura el fet de governar amb un pacte i no per majoria absoluta i tenir una forta oposició, ajuda que la ciutadania pugui estar més assabentada.

Com creus que ha influït la Guerra Civil a la política porrerenca?

Quaranta anys de dictadura pesen molt i les morts de la Guerra Civil són una llosa. Les pors, els silencis i el desastre econòmic, social, cultural i educatiu que vàrem patir ha influït molt. El panorama actual de les eleccions porrerencques, on per primera vegada un partit d'esquerres ha estat la força més votada, ha estat possible, també, per la tasca d'un grup de persones valentes que varen impulsar el debat democràtic durant el franquisme dins l'Agrupació Cultural i d'altres que vàrem treballar de valent per donar a conèixer la República, la Guerra Civil i la repressió franquista a Mallorca i a Porreres, d'entre els quals destaca la figura del doctor en història Bartomeu Garí Salleras, que ha treballat i treballa aquest tema d'una manera admirable.

Quina aportació penses que ha fet el PSM/MÉS a la política porrerenca?

Dins les possibilitats, i quasi sempre des de l'oposició, ha ajudat a democratitzar la institució, ha lluitat perquè hi hagi més transparència i ha provocat el debat dels temes de política municipal que abans es desconeixien. Ha tocat totes les portes que ha tengut al seu abast i que han estat necessàries per a aconseguir modernitzar i dotar de serveis necessaris el poble. Ha reivindicat la nostra llengua, ha vigilat per la conservació i recuperació del nostre patrimoni i ha demanat millores per a tota la ciutadania.

El poble encara no ens ha donat el suport necessari per a demostrar el que podem fer, però estic ben convençuda que el dia que MÉS tenguí l'oportunitat de dirigir l'Ajuntament, la ciutadania n'estarà ben satisfeta.

De vegades s'ha relacionat la política del PSM amb la tasca de l'Agrupació Cultural. Què trobes d'aquesta relació? Som sòcia tant de l'Agrupació Cultural de Porreres com de l'Obra Cultural Balear. Aquestes associacions defensen la nostra cultura, la llengua, el patrimoni, els valors democràtics, la llibertat, la igualtat, la transparència, l'associacionisme, el progrés, la participació... que és el mateix que ha defensat el PSM i que actualment defensa MÉS. Aquestes associacions són molt més plurals que els partits polítics i dins els seus associats i juntes directives hi ha un ventall de persones que militen, voten i són simpatitzants de diferents tendències polítiques. Entenc que una persona de dretes i espanyolista no pugui combregar amb la filosofia de l'Agrupació Cultural.

I per acabar, t'agradaria formar part de l'equip de govern i fer feina a primera línia?

Sempre he tengut clar que la persona política no és aquella que es dedica, únicament i exclusiva, a gestionar les institucions governamentals, sinó aquella que treballa per a la ciutadania. En altres moments m'hagués agradat formar part de l'equip de govern, però ara les meves expectatives s'allunyen del treball de la Sala. Això no vol dir que la tasca que faig actualment estigui desvinculada de la política local perquè, com ja he comentat, la política és treballar pel poble. Per altra part, cal donar pas a noves generacions, amb noves idees i noves maneres de plantejar el nostre futur que és el seu.

SABEU QUE...

Redacció

...les festes de Sant Roc ara comencen un dia abans amb llenderades als infants? Si fos per segons qui les faria enllaçar amb les festes de Nadal. Tocs i bufetades tot l'any.

...el compte d'Instagram de Sant Roc 2025 només va servir per a penjar cartells d'alguns actes i va deixar de publicar-ne a mitjan festes? Se'n devien anar de vacances.

...els drons de Ses Forques varen valer quasi 17.000 € quan els focs en valien uns 5.000? Hem passat de pagar 80 cèntims a 3 € per resident. Que no és guapo això?!

...els 17.000 € es podrien emprar per a arreglar els excusats de Ses Forques i n'Hereveta que estan fets un desastre? Cadascú a cagar a ca seva!

...per fer una beguda al concert de dia 15 d'agost s'havia de fer un préstec? Preus populars? Preus populars de Mònaco!

...en el mateix concert hi havia persones que pagaren l'entrada 15 euros, altres a 18, altres a 25 i altres a 28? Ah!, i se'n repartiren de manera gratuïta a un concert el dia abans a Sant Llorenç de Cardassar? Res... un embull tot plegat.

...que «Les barres de Sant Roc són i seran sempre pels nins de Porreres»? Però només del col·legi Verge de Monti-sion...

...al carnaval d'estiu hi va haver una comparsa amb banderes espanyoles? No ens bastava amb s'abanderado d'un temps, que en vàrem tenir quinze. Un espectacle de fireta.

...na Xisca Mora és la *owner* (propietària) de l'Ajuntament de Porreres? Així s'autoanomena al seu perfil de LinkedIn. És de l'escola de na Carraixeta, «Porreres és meu!».

...a la batlessa no li agrada que la gent opini si no és de la seva mateixa opinió? Té una feinada de contestar a les xarxes. Llibertat d'expressió?

...hi ha una guarda d'al·lots amb motos truca-des que van pels carrers del poble, superen el límit de velocitat i molesten tots els veïnats? Seguretat viària ja!

...tenim un rector nou? Enhorabona i molta sort!

...per Sant Felip hi ha hagut un *culebrón* digne

de Netflix? Entre na Megan i això, a Porreres hi ha cantera per a fer material audiovisual.

...la UE Porreres ha començat la lliga amb la il·lusió dels seus centenars de seguidors? Molts d'ànims als dos grups del Porreres!

...els grups de joves de Protecció Civil (Bravos) i dels seguidors de la UE Porreres (Frente Porrerenc) necessiten un assessor lingüístic? Vius amb la nostra llengua!

...els agraïments del programa de la fira estan escrits en castellà? Vaja, vaja...

...som repetitius i insistim a dir que el centre de dia encara no dona servei? Només s'ha utilitzat per a una actuació de Tallats de lluna. Això sí, les factures de corrent són ben salades. Convendria que algú anés a apagar els llums.

...hi ha festes i festes sense pagar per l'ús de n'Hereveta i pagam les despeses de corrent, neteja i seguretat? Els veïnats ben desperts i enfadats.

...la Ronda fa molta falta als residents de Porreres, però no en fa tanta a les batlesses, residents a altres pobles?

...per circular per Porreres es necessita un GPS? Tot en obres i l'Ajuntament continua apuntalat.

...seguim amb els llums del Polígon al màxim i els nostres carrers quasi a les fosques? A veure quina serà l'excusa.

...hi ha brutor pertot, fins i tot als miralls de les cantonades? No passeu pena que el 2027 tot estarà net.

...la piscina havia d'estar tancada un mes i en duim vuit? Qui espera, desespera!

...el plànol informatiu sobre les obres del centre està ple d'errors ortogràfics? Carrer d'en *Cedrà*, Sala i *Vedr*, Santa *Ceru*... Ningú ho revisa?

...prop de 1.700 vehicles de més de 25 anys (que no tinguin la condició de vehicle històric) tornaran a pagar l'impost de circulació a Porreres? Sort que no afectarà la classe alta que es pot comprar un cotxe nou!

...fa 50 anys dels darrers assassinats de Franco? Alerta amb la memòria!

FINs AVIAT, ESPLAI ALBERCOC

Esplai Albercoc

L'Esplai Albercoc va sorgir en una conversa mentre un grup d'amics i amigues preniem un cafè a plaça. Una idea que, amb el temps, es va convertir en realitat. Sempre havíem sentit els nostres familiars parlar d'un antic Esplai de quan eren joves: anaven d'excursió, de campaments i gaudien de moltes activitats diferents. Nosaltres, que no havíem pogut viure aquesta experiència, vam començar a plantejar aquest projecte, de manera totalment altruista. I amb l'ajuda de persones com Marc Prieto, el nostre secretari, ho vam posar en marxa.

Al principi érem un grup de cinc persones, encara no teníem els 18 anys, però sí moltes ganes de començar. Després d'uns quants dibuixos per a trobar el logotip que millor ens representava i de triar el nom del nostre Esplai (Albercoc, com a bons porrerencs i porrerencques), l'any 2019, a la sala Polivalent, vam iniciar la tasca organitzant senzilles activitats. Malauradament, l'any següent va arribar la pandèmia i vam haver d'aturar-nos. Però aquesta pausa ens va servir per a tornar amb moltes més ganes i amb un equip més gran, tant de monitors i monitores, com d'infants.

Des de llavors ençà, hem organitzat activitats els dissabtes de cada mes, tallers per Sant Roc, excursions per als infants i, el que més il·lusió ens feia:

les acampades a llocs com la Victòria, Hipocampo, s'Estanyol i a Biniparratx (Menorca).

Han estat sis anys intensos, plens de feina i burocràcia, però també de moltes rialles i diversió. Aquesta iniciativa ha estat molt enriquidora per a nosaltres, ja que, d'alguna manera, hem fet poble, hem compartit berenars, converses i experiències amb molts de nins i nines de diferents edats de Porreres i, per això, ens sentim molt orgullosos i orgullosos d'haver contribuït a crear aquest espai de trobada i aprenentatge.

Enguany hem decidit fer una pausa, ja que per diverses circumstàncies no podem dedicar el temps que ens agradaria a aquest projecte tan meravellós. Això, però, no vol dir un punt i final. Volem transmetre, una vegada més, un agraïment a les famílies per la seva confiança i a totes les persones que ens han acompanyat en aquest viatge durant aquests anys. I, sobretot, a les monitores i monitors que han format part de l'Esplai Albercoc des del principi fins al final. Hem aconseguit ser un gran equip!

Mireia Escudero, Xisca Gayà, Àngela Lozano, Joan Mas, Gabriel Mesquida, Maria Antònia Pou, Marc Prieto, Rosa Maria Rosselló, Carme Rosselló, Maria Francisca Suñer i Rosa Rotger.

EL PAS DE CRISTÒFOL BARCELÓ AMENGUAL PER LA BATUKADA DE PORRERES RITME, AMISTAT I COMUNITAT

Catalina Garcia Garí

Conta Cristòfol que es va iniciar en el món de les batucades l'any 2007 —amb un amic de la banda— i que va començar a tocar a la batucada de Santanyí. Després va pensar que allò que feia allà ho podria fer també a Porreres. Així que va reunir un grup de persones, entre ells a en Joan Font, president de la banda de cornetes i tambors, que va posar a disposició del grup els seus instruments.

En el mes d'octubre de l'any 2008 es va fundar la Batukada Infernal. Eren una dotzena de persones, de Porreres i d'algun poble veí, l'ajuntament els va ajudar amb el vestuari. La primera actuació va ser el mes de gener de 2009: una breu col·laboració a un fogueró de Sant Antoni; després varen sortir a la Rua d'aquell mateix any. Tenien pocs temes i, a poc a poc, van anar creixent.

La primera època de director va ser del 2008 al 2011, després va anar a Campos. L'any 2014, com

que hi havia batucada infantil i els pares volien aprendre a tocar, li varen demanar per tornar. Va acceptar la proposta i varen ajuntar-ho tot. Així va ser com va començar. Li van posar el nom de Batukada de Porreres. El canvi de nom simbolitzava també un sentiment de pertinença i identitat amb el poble.

Per a Cristòfol, tocar és gairebé secundari. «El més important és passar-ho bé i sentir-se part d'una família», afirma. Aquesta filosofia ha convertit la batucada en molt més que un conjunt musical: és un espai social on es creen vincles, s'escolta, es comparteix i s'aprèn a conviure. «Moltes persones hi han trobat amistats o fins i tot parella. La música uneix, però el que realment manté el grup és l'energia humana», explica.

Entre els records més estimats hi ha les col·laboracions amb la Filharmònica Porrerenca, una fusió de percussió i música tradicional que, segons ell, simbolitza la maduresa del projecte. També recorda anècdotes curioses, com les actuacions preparades per a bodes que mai no es van celebrar perquè les parelles es van separar en el darrer moment: «vàrem haver d'explicar-ho al grup sense riure, però ara ho recordam amb humor», comenta.

Les dificultats més grans han estat, curiosament, fora de l'escenari: la manca d'un local adequat, els tràmits administratius i la recerca de suport institucional. Tot i això, el grup mai no s'ha aturat i ha sabut mantenir la seva essència: un ambient acollidor i positiu que fa que cada nou membre se senti com a casa des del primer dia. «Sempre he tengut la millor gent», diu.

Després de gairebé quinze anys, el fundador ha decidit fer una pausa i cedir el protagonisme a noves generacions. Ho fa amb serenitat i orgull: «He deixat un tros de mi dins la batucada, però sé que continuarà viva. La música és important, però encara més ho és la gent que hi ha darrere».

El so vibrant dels instruments de percussió, els somriures i l'energia contagiosa defineixen la Batukada de Porreres, una agrupació que, més enllà de la música, ha esdevingut un espai de trobada i germanor.

L'OBTURADOR

Mercè Oliver Oliver

Carrer de sa Galla

**CA FRUITERIA
NA MARIA**

- Fruites
- Verdures
- Fruits secs
- Productes ecològics

Tel.: 971 16 67 71
C/ Agustí Font, 54 - Porreres

LLG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuïri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

SUBSCRIU-TE AL LLUM D'OLI AQUÍ
Escaneja aquest codi QR i ompl el formulari

NO POEMA4 (*) (quina animalada)

Jaume Rosselló Tomàs

El cavall nomia Negrito, encara que ell no ho sabia.
De fet, es pensava que era “Cagon l’olla” o per l’estil.
La seva vida avorrida i trista davant una arada o un carretó quedava reflectida a la cara inexpressiva.
El nom, Negrito, segurament ara seria carn de demanda i jutjat; a més de racista, amb el diminutiu, semblava encara més poca cosa.

En Harold era un moix molt espavilat.
Anava ben a la seva bolla i feia anar de corcoll els que es consideraven la seva família, encara que ell no els considerava res.
Aprofitava la situació i preocupació cap a ell perquè l’acompanyessin a un prestigiós psicòleg de moixos que, a la vegada, havent cobrat i tot, s’ho agafava com un cas personal, cosa que l’afectava tant, que sovint necessitava l’atenció d’un psicòleg de persones per a ell, obrint o tancant un cercle viciós, que en Harold, espavilat com era, manejava amb comoditat.

Na Betty i na Pomy eren presumides de valent.
Ja de ben petites, empimpollades, desfilaven als concursos i mostres de cans de raça, pedigrí i altres glamurs.
Elles ho duïen bé, eren amigues, llepant-se amb naturalitat abans i després dels concursos; ara, les seves madones, les seves esclaves segons la percepció de na Betty i na Pomy, era una altra cosa.
No es podien veure ni en pintura i, més d’una vegada, havien arribat a les mans, estirant-se el monyo, entre d’altres escandaloses violències de mal veure en aquests cercles tan pulcres i educats.
Mentre, na Betty i na Pomy, com si res i ben estirades, seguien desfilant.

El sopar de gala anual de l’associació animalista amb ànim de lucre “Amigos de Piolín”, va ser tot un èxit.
El menú recercat i adequat per a l’ocasió era: paté de fetge d’ànec engreixat fins al gavatx, caviar d’abans de néixer i gerret de primera edat, vedella tendra tendrament degollada amb música de Mozart, escaldums elaborats amb animalons diversos, sense nom, xip ni targeta administrativa corresponent.

(*) No hi ha manera de trobar ritme ni rima a aquets “versos”, si hi podeu perdre el temps i ho aconsegiu, només haurem de canviar el títol, eliminant “No poema” Moltes gràcies.

ETIMOLOGIA

Cesca A. Roig Sampol

ESQUINÇAR

1 Rompre, fer trossos un teixit, un paper, una pell, etc., amb una estirada.

2 Deteriorar una cosa per l’ús.

També: esgarrar (sobretot en valencià i a les Terres de l’Ebre).

• Etimologia

Del llatí vulgar *exquintiare*, pròpiament ‘partir en cinc parts o trossos’, derivat de *quintus* ‘cinquè’, en el sentit de ‘fer a bocins, cada cosa, fins al cinquè tros’.

NOSA

1 Cosa que, amb la seva presència, dificulta una acció, intercepta el pas, roba espai per a fer una cosa, priva el bon funcionament o arranjament d’alguna cosa, etc.

2 Fer nosa, obstruir, dificultar o privar d’obrar, de funcionar, etc.

• Etimologia

Del llatí *nausea*, i aquest, del grec *nautia*, ‘nàusea, mareig, mal de mar’, derivat de *nautes*, ‘mariner’, i aquest, de *naûs*, ‘nau’.

XANDALL

Conjunt de jersei i pantalons llargs, amples i còmodes, ajustats de punys i de turmells, que hom sol fer servir en pràctiques esportives i en gimnàstica.

• Etimologia

Del francès *chandail*, reducció popular de (*mar*) *chand d’ail*, literalment, ‘marxant d’all o de llegums’, ja que els venedors de llegums del mercat de les Halles de París de finals del XIX duïen uns grossos jerséis de punt; per metonímia aquest mot va acabar designant els jerséis dels venedors. En francès actual, però, aquest mot sembla que mai no ha designat el que nosaltres entenem per *xandall* sinó aquesta mena de jersei; al jersei l’anomenen *pull-over* i al xandall, *survêtement*.

«PAU, TRANQUIL·LITAT I JUSTÍCIA SOCIAL» EL MESTRE MIQUEL XIMELIS BISQUERRA

Guillem Joan Barceló Barceló

El passat mes de juliol l'Ajuntament tarragoní de Cunit va aprovar el canvi de nom del seu institut Cunit 2 a "Antoni Benaiges i Nogués". La història d'aquest mestre, assassinat pels feixistes el 1936, va ser portada al cinema a la pel·lícula *El mestre que va prometre el mar*.

El dels mestres va ser un dels col·lectius més represaliats pels colpistes i Porreres tampoc es va lliurar d'aquesta xacra. Un altre exemple cinematogràfic és la magnífica *La llengua de les papallones*, brillantment protagonitzada per Fernando Fernán Gómez.

El títol d'aquest escrit és el lema amb què Miquel Ximelis *Cotó* va concloure el seu discurs al balcó de l'ajuntament el 14 d'abril de 1936. Juntament amb l'educació del poble, aquests varen ser els ideals pels quals va lluitar durant la seva vida i pels quals seria perseguit.

En Miquel fou mestre de primer ensenyament, secretari del *Centro Instructivo* de Porreres i va dirigir el quinzenari *La Voz de Porreras*. També va ser regidor de cultura de la gestora municipal nomenada pel Front Popular entre març i juliol de 1936.

La seva activitat durant la II República va ser molt intensa i fructífera. Com a secretari del *Centro Instructivo*, institució creada el 1933, va organitzar i participar a nombroses activitats. Per exemple, el 21 d'abril de 1934, es varen realitzar dues funcions al *Teatro Novedades* organitzades pel *Centro*. La primera d'elles, titulada *Necesidad de la Instrucción*, va ser creada per Miquel *Cotó*. En ella, Ximelis, juntament amb altres actors aficionats, exposaren en forma de diàleg el programa del *Centro Instructivo*.

Aquesta institució pot ser considerada com a precursora de l'Agrupació Cultural i Veus Feministes de Porreres, per la seva feina en favor de la cultura i la igualtat al poble. Varen ser moltes les activitats que va realitzar: escola nocturna, balls, obres de teatre, preparació de verbenes, servei de biblioteca, etc.

Tot i que va tenir algunes dificultats i no sempre les seves iniciatives tengueren èxit, la feina dels seus membres mereix ser destacada. La defensa de l'educació de la dona també va preocupar al *Centro*. Prova d'això són les conferències de Celia Viñas Olivella i Barita Bernat. Viñas, per llavors estudiant, va escriu-

re també a *La Voz de Porreras* i va esdevenir poetessa després de la guerra; Bernat, per la seva part, va presentar una xerrada titulada *Educación de la mujer*, el 18 de maig de 1935. Aquesta última va ser presentada per Ximelis, qui va explicar quin era l'objecte de la conferència, però malauradament el diari no va donar-ne més detalls. Seria interessant saber quin era el punt de vista del mestre, tot i que el fet d'organitzar aquestes dues xerrades ja suposa un posicionament clar.

També va ser membre de la redacció del quinzenari *Porreras* —si bé va deixar aquesta feina aviat— i fundador i redactor de *La Voz de Porreras*. Encara que no va signar cap article, a una vetlada teatral organitzada el 26 de novembre de 1935 va pronunciar un discurs que fou publicat al periòdic. En primer lloc, destacava que l'objectiu principal del quinzenari era la millora social del poble. Emfatitzava que s'acceptaven articles de qualsevol tendència política, ja que volia mantenir la independència del mitjà.

Més endavant, comentà la posició del poble respecte al periòdic, que es dividia, segons ell, entre contraris, partidaris i indiferents. Als contraris els qualificava d'egoistes, ja que s'hi oposaven perquè el mitjà era un fre pels abusos dels poderosos. Als indiferents els des-

crivia com a persones que no tenien opinió pròpia, sinó que es deixaven endur per les opinions alienes. Les idees d'aquest darrer col·lectiu eren molt perjudicials en opinió d'en Miquel, ja que beneficiaven aquells que sempre havien abusat de la ignorància del poble. Per tot això, demanava suport per al diari perquè «[...]controlí el que es fa malament, alabí allò que ho mereixi i treballi per a aconseguir el màxim de millores socials per als veïnats[...]». Acabava, per tant, demanant a «[...]dones i homes de Porreres per a que donin suport al diari amb una modesta subscripció, que són només 30 cèntims al mes[...]».

La seva posició política es veu reflectida en el discurs del 14 d'abril de 1936 per a commemorar el cinquè aniversari de la República. Amb l'educació sempre per bandera, va atacar les dretes amb duresa, i afirmà que no havien fet res per l'ensenyament. És més, havien lluitat per a «[...]ajornar, entretenir i fer el possible perquè Porreres no tengués un Grup Escolar indispensable per al progrés cultural[...]». Els retrets no finalitzaren, ja que considerava que els cacics locals preferien mà d'obra inculta per a fer-los «[...]treballar dos jornals pel sou d'un[...]». Al mateix discurs va justificar també el canvi de govern municipal, tot i l'aclaparadora victòria de les dretes al poble a les eleccions de febrer. Afirmava que el programa de les esquerres era més just per a tothom i que ells representaven la majoria del poble. Per contra, les dretes representaven tan sols un centenar de veïnats, atès que la resta no podia permetre's «[...]ser mai conservadors del benestar del cacic a canvi de la seva servitud i esclavitud[...]». Per ell, la gent havia votat la dreta coaccionada per la por de perdre l'escàs suport que els cacics els proporcionaven.

La seva tasca com a regidor de cultura va ser coherent amb les idees que va expressar. Per això, el 16 de març ja havia demanat la substitució de l'escola religiosa del municipi per una de pública. Per a dur-ho endavant feia falta llogar set locals i fer front a la forta oposició de la dreta, que s'anava radicalitzant cada vegada més. També va insistir en la creació d'una biblioteca pública, que hauria de comptar amb entre 500 i 600 volums aportats per la *Junta de Intercambio*. Quan ho proposà, el 23 de març, es va trobar amb l'oposició del secretari, que considerava que això suposaria una despesa excessiva. Ximelis no es va rendir i el 30 de març va tornar a insistir en la qüestió, que aquesta vegada va comptar amb el suport del consistori.

L'enfrontament va ser tal que el 27 d'abril es va fer un vot de censura cap al secretari pel fet de no haver

tramitat la documentació per a la biblioteca. Finalment, el 16 de maig es va crear la Junta de Biblioteca, amb membres del consistori i del *Centro Instructivo*. També va organitzar una festa escolar infantil per a celebrar el 14 d'abril.

La tensió política i social aniria augmentant i dia 30 de maig en Miquel Cotó patiria un intent de segrest a Palma. *La Voz de Porreras* ho denuncià en portada i la premsa mallorquina se'n va fer també ressò gràcies a la denúncia de la Federació Balear de Treballadors de l'Ensenyament. Al diari *La Almudaina* es va publicar també l'informe de lesions: «erosión en la nariz y pìerna izquierda, fuerte contusión en el ojo izquierdo, con intensa conjuntivitis traumática, agredido leve».

Quan es va produir el cop d'estat del 18 de juliol de 1936 va haver-se d'amagar i fugir. La seva visió transformadora i progressista era intolerable pels colpistes, els quals torturaren i assassinaren el seu germà Sebastià per negar-se a donar-los informació. Tan gran era el seu odi cap a Miquel que destruïren una família, els Cotó, pel fet de silenciar-lo. La darrera informació que tenim és que va fugir amb barca des de Cala d'Or i que posteriorment l'embarcació va ser trobada buida.

Tanmateix les idees no es maten amb les bales i avui dia Porreres gaudeix de tot allò pel que lluitaven en Miquel i els seus companys del consistori i del *Centro Instructivo*. Tornant al principi de l'escrit, podem pensar que l'homenatge a Benaiges ha arribat 50 anys després de la mort del dictador i que això és molt de temps. Per la seva part, Miquel Ximelis encara espera el seu merescut homenatge per part del poble al qual va dedicar la seva vida.

FONTS I BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Quinzenari *Porreras* (1933-1935)

La Voz de Porreras (1935-1936)

La Almudaina (4 de juny de 1936)

Testimoni oral de Maties Ximelis Roig, nebot de Miquel Ximelis.

GARÍ SALLERAS, Bartomeu (2002). "Miquel Ximelis i Bisquerra: mestre, polític i víctima". A revista *Llum d'Oli* núm. 90, setembre de 2002.

GARÍ SALLERAS, Bartomeu (2007). *La Guerra Civil a Porreres: Desfilades de dia, afusellaments de nit*. Ed. Documenta Balear: Palma.

CALÇATS SALLERAS. PUNT I FINAL

Lluïcia Salleras Julià

La meva història familiar no pot ser contada sense la influència del taller de sabates. Per això, quan faig memòria, tots els sentits es desperten i puc tornar a percebre l'olor de cola i de pell que impregnava l'aire fins al carrer, el *trac-trac* continu de la màquina de cosir soles que ens feia de sintonia durant moltes hores del dia, la ràdio sempre en marxa emetent el consultori radiofònic de n'Elena Francis, qualche radionovel·la com *Simplemente María*, l'actualitat del dia i música, molta música.

La sabateria era un lloc on sempre hi havia vida: els sabaters, jovenets del poble que venien a temporades per a guanyar els seus primers doblers fent de mossos, la gent que venia a comprar unes *porqueres*, a cercar un *remendo* o duia a *llempiar* les sabates noves. Era un taller, un refugi d'ofici i un punt de trobada per a veïnats i compradors habituals.

Els temps han canviat. Així i tot, les grans marques, la producció en massa i les compres per internet que han començat a fer ombra a l'artesania, no han estat

un obstacle perquè el nostre petit negoci hagi perdurat fins ara. Fins ara, perquè la història té un punt i final.

Però quins foren els seus inicis? Mon pare, en Biel *Sabater*, m'explicà que quan ell era petit hi havia diferents tallers de sabates al poble de Porreres: ca mestre Pep Miró, del carrer Rector Llompart; ca mestre Pep Miró, del carrer d'en Lluís; ca mestre Xesc *Cortat* i ca mestre Pep *Crema*.

Fou amb aquest darrer que en Biel *Sabater*, a l'edat de 13 anys, va començar a fer de mosso per a aprendre l'ofici. Era l'any 1950. En aquell temps, quan feien d'aprenents anaven a fer feina sense cobrar, perquè es considerava que la paga era l'aprenentatge rebut. Mon pare va començar a fer *remendos* amb les indicacions de mestre Pep *Crema*, a la vegada que estudiava modelisme de sabates a distància, amb uns llibres que comprava quan li bastaven els doblers i que rebia per correu. Això el va permetre aprendre a fer cinturons i sabates a mida, que la gent solia

encarregar per a ocasions especials, com podien ser unes noces.

Quan en Biel va considerar que ja estava preparat per a obrir el seu propi taller, amb 30 pessetes — que les hi havia donades mestre Pep com a paga per tota la feina feta— dins la butxaca, va llogar uns baixos al carrer del Call. Havia nascut Calçats Salleras. Era un local petit i fosc on treballaven ell i tres obrers: mestre Miquel *Pitja*, que havia après a fer de sabater a l'Argentina; mestre Xesc *Cortat*, que sabia fer *remendos* i en Pep *de Montuïri*, que era el mosso aprenent.

Passat un temps pogué traslladar la sabateria al carrer d'en Veiet, a un local amb millors condicions, on va obrir també una tenda de sabates. Cercant la manera de sobreviure i d'ampliar l'activitat, va tenir la idea de començar a confeccionar esparde-nyes amb sola fabricada a partir de pneumàtics vells d'automòbils: *porqueres*, *albarques* i altres models varen començar a omplir els racons del taller. En un primer moment les duïen a cosir a Lluçmajor, fins que va poder comprar la maquinària que necessitava.

L'encarregat d'aferrar les plantilles a les soles era en Sebastià Xamena *Camia*. Per a traslladar els manats de soles, el fuster Andreu Vaquer *Missero* els havia fet un carretó que era molt curiós i bo de manejar. Ho era tant, que va cridar l'atenció dels *quintos* de Campos, que cada any ens el prenien per a fer innocentades i després compareixia en el lloc més insospitat. En Tomeu *Sabater*, 10 anys més jove que mon pare, aleshores era un jovenet que encara no havia trobat la seva dedicació. Quan el padrí, als 14 anys, li va dir que s'havia de posar a fer feina, ell li contestà que no volia fer sabates. Així que l'agafà i se l'endugué a fora vila a tallar llenya. Ja podeu veure que no li posà les coses fàcils, perquè el segon dia ja havia canviat d'idea. I així, els dos germans començaren a treballar junts. Ara bé, en Tomeu no va renunciar mai a la seva faceta de músic, i compaginà la feina de sabater amb la de guitarrista del grup de berbenes *Los Quijotes*.

La confecció de calçat també va ser una oportunitat de feina per a dones de la vila, que es dedicaren a repuntar els *cortes* —part superior de les sabates que podia ser de pell o de lona— segons el model. Aquesta fou la tasca de na Maria, germana d'en Biel

i d'en Tomeu. També fou la de na *Marieta*, na Catalina *Vica*, n'Àngela de *cas trinxeter* i de tantes altres dones de Porreres.

El negoci va anar creixent tant que durant un temps fabricaven més de 1.000 parells de sabates setmanals. Aquestes es venien a les Illes, a Barcelona i a Madrid. A Mallorca tenien clients habituals per als quals fabricaven models especials, com eren grups de ball de bot i confraries de setmana santa.

Passats uns anys, en Biel *Sabater* va deixar el negoci en mans d'en Tomeu, el qual el va mantenir obert durant els darrers 25 anys. El va convertir en un referent de proximitat, confeccionava calçat totalment personalitzat que va cridar l'atenció de mallorquins i forans. Actiu com era, va decidir ajornar la seva jubilació per a seguir-se dedicant-se a l'ofici que el va acompanyar durant tota la vida, això sí, sense renunciar a la seva guitarra.

Amb la mort d'en Tomeu, el passat 27 d'agost, Calçats Salleras posa punt i final i Porreres perd un dels seus comerços emblemàtics.

PROJECTE POLÍGON: ESPAI COMUNITARI DE CREACIÓ MUSICAL I CULTURAL AL PLA DE MALLORCA

Coordinadora de Projecte Polígon

La postpandèmia va crear una necessitat de retrobar-se i va obrir durant un temps una esquadra de possibilitats on alguns vam fantasiejar amb un possible canvi de model econòmic, social i cultural. Entre les lleganyes d'aquells dies llargs, molts aprofitarem per a produir, compondre i provar nous formats musicals; això va provocar la publicació de molts discs, la creació de nous grups i el sorgiment de maneres d'organització noves, vinculades a la cultura local. També van aparèixer nous espais de trobada on la música no acostumava a posar-s'hi, com els concerts organitzats pels col·lectius Illa Sonora a Porreres, Desànim de Lucce a Vilafranca, Neura a Manacor, Crui a Palma, 1984 a Algaida o Mocuco (Moviment Cultural Colonier) a la Colònia de Sant Pere.

Lluny dels circuits supraautonòmics i hipersubvencionats dels festivals musicals de la nostra illa, entre el càrritx i les roses de les bardisses de les nostres contrades, s'estén la necessitat de dotar el Pla de Mallorca d'un espai digne, pensat per a acollir tant assaigs com concerts.

La planificació urbanística i la construcció del nou polígon industrial de Porreres, ens crida a fer efectiva —amb possibilitat de negociar entre ajuntaments, mancomunitat i consell— la cessió d'un dels solars gestionats per l'ajuntament al terreny de La Creu. La ubicació en una zona allunyada del nucli urbà, com és habitual en altres sales similars a Mallorca, facilita la implementació, la conciliació, la integració en l'entorn i la convivència.

Aquest futur espai, compliria la funció de tenir una programació cultural estable, diversa i arrelada; remarcaria la identitat del territori i enfortiria el teixit cultural local. També es permetria fomentar la participació i la gestió compartida d'associacions, entitats i col·lectius vinculats a la música. Es seguiria un model similar al d'altres espais culturals de referència a Mallorca, com Sa Factoria de so a Santa Maria, o al de models peninsulars com l'ATV de Sarrià de Ter, La Capsa del Prat de Llobregat, La Clau a Sant Celoni, entre d'altres.

Som conscients que és una opció que necessita la implicació del col·lectiu de músics, pel que fa a

gestió, habilitació del lloc, afrontament de despeses, etc. Volem bastir una proposta ferma per a guanyar un espai d'aquestes característiques, ja que seria un revulsiu per a aquest àmbit de la cultura a la comarca.

Volem obrir una taula de diàleg entre institució i col·lectius interessats en la proposta, per a crear un lloc que serveixi de referent per a la creació, el suport mutu i la promoció musical local. No només ha de servir a bandes i grups de música, sinó que també pot ser un espai d'assaig, insonoritzat i preparat, per a joves aprenents de les escoles de música municipals.

Amb aquesta proposta —des de l'anonimat, però amb voluntat col·lectiva— volem incidir amb la possibilitat de construir, entre totes i tots, un lloc comú que doni resposta a la necessitat manifesta de la manca d'espais per a l'activitat musical i cultural del Pla. Fomentar una estructura de creació musical pública a les nostres contrades pot provocar un canvi de paradigma de la música i els espais culturals al Pla de Mallorca, on sabem que, a les palpentes del segle XXI la cultura és cara, l'oci és viciós i la política lenta.

Els **reptes principals** que tenim són aquests:

- Fer una crida als individus, entitats i col·lectius del Pla de Mallorca que vulguin formar part d'aquesta iniciativa comunitària.
- Aconseguir un espai adequat al nou polígon de Porreres.
- Gestionar l'espai de forma compartida entre entitats de la zona.
- Aconseguir fonts de finançament (consistoris, mancomunitat, subvencions europees o altres entitats interessades).

Per tot això, demanarem a l'Ajuntament de Porreres la cessió d'un espai al polígon de Porreres, de titularitat pública, per tal de convertir-lo en un local per a la creació i l'assaig musical. Cal explorar totes les fórmules possibles i consensuades amb el col·lectiu de músics per tal de fer efectiva aquesta cessió i reconversió. Tot just acaba de començar...

REPENSAR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL: UNA MIRADA NECESSÀRIA

Carme Pinya Medina

«De clamor popular i conegut per tothom és que la Formació Professional (FP) és la solució per a qui no serveix per estudiar, per a aquell alumnat que ha repetit qualche vegada, que molesta dins l'aula i que no serveix per a fer Batxillerat». Aquest és un missatge que ha calat a la societat, que repetim fins a la sacietat i que hem incorporat al nostre imaginari sense ni tan sols qüestionar-lo. Tant és així que fins i tot se senten precés de famílies que demanen a tots els deus existents que, per favor, els seus fills i filles no triïn cursar FP, que amb veu amenaçant els recorden que si suspensen hauran d'anar a FP i que temen la telefonada de l'orientadora amb la recomanació de matricular-se a FP.

Aquesta és una de les versions dels fets, una cara de la moneda... però n'hi ha una altra: un món paral·lel on la FP és la solució a tots els problemes, l'alternativa al no res i on s'estableix com una possibilitat d'aprendre a guanyar-se la vida. La FP és una esperança, és una inversió de futur, el tiquet d'entrada al món professional i, fins i tot, potser sigui percebuda com a l'única alternativa.

Quan les coses estan tan polaritzades, la vida ens sol mostrar que existeix una escala enorme i quasi infinita de grisos i aquest és, per a mi, el cas de la Formació Professional. En els darrers anys s'han dut a terme nombroses investigacions sobre la FP, concretament sobre les trajectòries de l'alumnat (SALVÀ MUT ET AL., 2017) i sobre la influència de la pràctica docent en les decisions d'abandonament de l'alumnat (PINYA MEDINA ET AL. 2017). Estudis que han posat de manifest que existeixen múltiples i diversos factors que influeixen en la tria de cicles formatius per part de l'alumnat, en la seva decisió de continuar i titular i, fins i tot, en les perspectives i expectatives de futur. Investigacions (GARCÍA DE OLALLA ET AL. 2025) que han evidenciat la importància del suport social i familiar; que han identificat com a factor cabdal la vinculació amb el professorat, amb els iguals, amb el centre i amb la professió, i que han posat damunt la taula la importància de sentir-se capaç i autònom en la presa de decisions i en el procés d'aprenentatge... Tot un còctel d'ingredients que, tot i ser difícils d'aconseguir, resulta que s'ha comprovat que junts deixen un bon regust de boca.

Esdevé així la Formació Professional com un itinerari formatiu amb entitat pròpia que ha de deixar de ser la germaneta pobre del sistema educatiu per a esdevenir una opció autèntica en la presa de decisions de l'alumnat. No és una carretera secundària ni un camí rural, sinó més bé una formació professionalitzadora que ajuda al desenvolupament personal,

que s'adapta a les necessitats del mercat laboral, que ofereix una connexió amb empreses, institucions i projectes innovadors i que prepara professionals en àmbits tan diversos com la sanitat, la informàtica, la comunicació o l'educació, i que garanteix el significat i la utilitat d'allò que s'aprèn.

Com a societat tenim el repte de revaloritzar la FP, de deixar de banda antics estigmes i entendre que hi ha múltiples camins per arribar a llocs també diversos, que l'èxit no té una única definició i que necessitem obrir la porta al talent i al progrés entenent que les oportunitats per a aprendre, per a créixer i per a transformar són diverses i plurals.

En aquest camí de canvi de mirada, la informació és clau i per això, aquí teniu alguns recursos a partir dels quals, potser descobrirem un nou horitzó que no és ni de condemna ni de promeses, sinó que tan sols es tracta de la llibertat d'elegir.

- La pàgina web sobre Formació Professional de la Conselleria d'Educació i Universitats: <https://www.caib.es/sites/fp/ca/inici/>
- La Cooperativa Jovent: <https://jovent.es/> un lloc ple de segones oportunitats on, fins i tot, es poden descobrir tercers i quarts opcions de camins.
- I una guia on es recullen experiències meravelloses de centres educatius a FP: https://prevenirabandonofp.uib.es/a/d4035ba-03af4ba0737bf5673cec401f19f543898/fp_guia_ca_compressed.pdf

NOTES

GARCÍA DE OLALLA, Arturo; PINYA MEDINA, Carme; SALVÀ MUT, Francesca; QUINTANA MURCI, Elena; ÁLVAREZ GARCÍA, Olaya; TUGORES QUES, María; ADAME OBRADOR, María Teresa; OLIVER TROBAT, Miquel F.; VECINA MERCANTE, Carlos (2025). *Prácticas pedagógicas: un análisis de los estilos de enseñanza en el profesorado de FP en las Islas Baleares*. A: *Investigación educativa en red frente a los desafíos de la educación*. Octaedro.

SALVÀ MUT, Francesca; TUGORES QUES, María; ADAME OBRADOR, María Teresa; OLIVER TROBAT, Miquel F. (2017). *La inserción laboral de los jóvenes y las jóvenes con titulación de formación profesional de grado medio y superior en España*. Educar. PINYA MEDINA, Carme; POMAR FIOL, María Isabel; SALVÀ MUT, Francesca. (2017). *Prevenir el abandono educativo en la educación secundaria profesional: Aportaciones del alumnado y del profesorado*. Revista de currículum y formación del profesorado.

LES RONDES DE PORRERES, UNA ANELLA QUE NO TANCA

Joan Ferrà Sansó

Passejar per les rondes de Porreres s'ha convertit en una experiència frustrant. El seu estat és molt deficient: trams inacabats, paviment malmès, brutor acumulada i un manteniment gairebé inexistent. Aquesta situació no només desllueix l'espai, sinó que també complica la mobilitat de persones amb diversitat funcional o famílies que hi passen amb cotxets —que sovint han de renunciar-hi perquè el recorregut no és gens adaptat. Val la pena recordar que les rondes varen ser concebudes dècades enrere amb un objectiu clar: treure el trànsit de dins el nucli urbà, especialment camions grossos i altres vehicles pesants. Aquella decisió va significar una millora notable en seguretat, reducció de la contaminació i qualitat de vida dels veïnats. Tanmateix, avui encara sembla que la prioritat sigui dels vehicles i no dels vianants, malgrat el gran potencial de les rondes com a espai per a les persones. Porreres té la mida ideal per a comptar amb una autèntica anella verda: un passeig segur, agradable i continu apte per a totes les edats. Podria esdevenir un recurs de salut i convivència, un lloc on famílies, esportistes i gent gran poguessin compartir espai i gaudir d'una activitat saludable. Però la realitat és ben diferent. Allò que podria ser un circuit urbà integrador ha quedat en un projecte a mitges, desaprofitat i degradat. És cert que els

tràmits administratius són lents i feixucs. Però més enllà de la burocràcia, caldria més voluntat política, constància i una planificació de manteniment a llarg termini. No serveix per a res inaugurar infraestructures si després s'abandonen. Una inversió pública només té sentit si es cuida i es manté viva a llarg termini. El nostre poble sap organitzar grans esdeveniments i fires que atreuen visitants, però no ens hem d'oblidar dels qui hi viuen tot l'any. Els veïnats i veïnades mereixem carrers nets, segurs i adaptats a tot-hom. Potser seria suficient que els responsables municipals hi passassin més sovint, per a veure i comprovar la realitat i entendre tot el potencial que deixam perdre.

**ELECTRICITAT
I FONTANERIA**

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS
EN GENERAL

31 DE DESEMBRE, 3 - TEL. 666720032
07260 PORRERES

-DES DE L'ANY 1999-

**Espai
clovella.**

**Centre
d'entrenament**

**Servei de
manteniment i
reparació de
bicicletes**

Ronda Porrera 3 D
Porreres
601 907 309
espaiclovella@gmail.com

**Val per
una sessió
d'entrenament**

LA MIRADA INDISCRETA

Redacció

Sobren les paraules.

En el moment en què fou tirada la fotografia feia només uns deu dies que havien acabat les obres del carrer General Barceló. Es veu que no van deixar el trespol pla i després de la primera ploguda hi van quedar bassiots. Així es fan les obres...

El redol situat vora el primer revolt de la pujada al puig de Montis-sion, on es troba el cinquè goig i dolor de la Mare de Déu que mostra la crucifixió del senyor i l'adoració dels sants reis, s'ha convertit en un zona plena de brutor (llosques de cigarros, llaunes, mocadors de paper...). És bo recordar que és un lloc molt important del nostre patrimoni i no un femer!

CONVERSA AMB MARIA DEL MAR DOMÍNGUEZ RAMIS. FUTBOLISTA I BONA ESTUDIANT «EL FUTBOL ÉS LA MEVA PASSIÓ»

Joana Mora Cerdà

Maria del Mar Domínguez Ramis va néixer dia 29 de març de 2010, filla de pare porrerenc, Pep Domínguez, i de mare poblera, Malena Ramis. Encara que la seva vida ha transcorregut més a Sa Pobra que a Porreres, no ha deixat mai de venir al nostre poble cada setmana per a visitar els seus padrins: na Miquela Barceló Peixet i en Salvador Domínguez.

El mes de setembre va començar quart d'ESO al col·legi Sant Francesc d'Assís de Sa Pobra. A la pregunta de si li agrada més Porreres o Sa Pobra respon que és difícil de contestar.

Na Mar juga a futbol des que era una nineta i encara als seus quinze anys segueix practicant aquest esport. Per tal de donar a conèixer quina ha estat la seva trajectòria i com veu el seu futur com a futbolista, hem volgut parlar amb ella.

Ens trobam un vespre d'estiu a davall el morer d'és

Riguers, on viuen els seus padrins porrerencs, per a sopar d'un trempó i altres menjues típiques de la temporada. Aprofitam l'avinentesa per a parlar de la percepció que té del món de l'esport i la dona, concretament en l'àmbit futbolístic, la seva passió.

Com foren els teus inicis en el món del futbol?

«Als 5 anys la meva família em va apuntar a un club de tennis a Sa Pobra. Hi vaig jugar dos anys, però el que realment m'agradava era jugar a futbol amb els meus amics de l'escola el temps de l'esplai. Un dia em vaig plantar davant dels meus pares i els vaig dir: vull jugar a futbol! No hi posaren cap impediment. Això sí, a mon pare li hagués agradat més que jugués a bàsquet ja que a ell li agrada molt i també hi va jugar».

Així va ser com na Mar es va convertir amb l'única nina de l'equip de futbol de la UD Poblense Benjamí durant la temporada 2018/19.

Quina ha estat fins ara la teva trajectòria futbolística?

«M'he formada a la UD Poblense, hi he jugat de lateral a les categories benjamí, aleví i el primer any d'infantil. Eren equips masculins. Els primers anys era l'única nina de l'equip, després se'n va incorporar una altra. La temporada 2023/24 vaig fitxar amb el CE Constància Infantil masculí d'Inca per a jugar de lateral. Ara, a la temporada 2024/25, som jugadora de l'equip femení del CE Constància, som migcampista i distribuesc el joc».

Na Mar és seguidora del Barça, com el seu pare, i sempre que coincideix que és a Porreres va al Cafè Sa Fonda a veure el partit i viure l'ambient de la penya.

Quins són els teus jugadors referents del Barça?

«De l'equip masculí, en Pedri, perquè és el que juga a la mateixa posició que jo; i de l'equip femení, n'Aitana Bonmatí».

Començares a jugar i a entrenar amb nins. Com va ser el començament? Parla'm un poc de la relació amb els teus companys.

«Jo ja els coneixia a quasi tots perquè anàvem a

l'escola junts. Sempre m'han respectat molt. Mai em vaig sentir discriminada ni a dins el camp ni a fora. Era una més de l'equip».

Després de l'experiència de jugar amb equips masculins i ara jugar amb un equip femení, on et sents més a gust?

«Els anys que he jugat amb equips masculins he après molt i m'agradava, però ara que he tengut l'oportunitat de fitxar amb un equip femení he de dir que m'atreu més, feim més pinya, estam més unides, compartim vestuari».

Parla'm sobre com és el teu dia a dia i com compagines els estudis amb els entrenaments.

«M'aixec a les set del matí i, sense berenar, vaig cap a l'escola a peu. Beren a mig matí. Acab les classes a les dues; din, descans i faig deures. L'entrenament el començ a les vuit i mitja fins a les deu del vespre a Inca. Compartesc cotxe amb na Mercè, que també juga al mateix equip. Entren una hora i mitja, tres pics a la setmana».

El mes de juliol na Mar va ser seleccionada, juntament amb altres nines mallorquines, per a participar al torneig Internacional Donosti CUP a Sant Sebastià amb l'equip de futbol de Vicente del Bosque de Mallorca.

Quines impressions te'n dus d'aquesta experiència?

«He fet bones amistats, he conegut diferents sistemes de joc, he compartit moments que sempre recordaré i he tengut la possibilitat de jugar amb equips internacionals: Mèxic, EEUU...».

Quina és la teva màxima aspiració com a jugadora de futbol?

«Si tenc possibilitat de seguir jugant, primer voldria ser professional i, com a somni, m'agradaria poder jugar amb l'equip del Barça. Però també vull poder-ho compaginar amb els estudis. Per ara faré quart d'ESO i el curs següent el batxillerat social; després, ja veurem».

Què diries a les nines que volen jugar a futbol i no acaben de fer la passa?

«Avui dia que una nina vulgui jugar a futbol ja és una cosa molt normal. Abans potser no. Que de cada dia hi hagi més equips femenins també ha ajudat molt. Jo els diria que han de ser valentes i que, si en tenen ganes, han de fer tot el possible per aconseguir jugar».

Pel seu caràcter tranquil i la seva serenor a l'hora de parlar la fa ser una al·lota molt respectada i una excel·lent jugadora. La violència i els conflictes en el camp i a fora no formen part del seu tarannà.

Esperem que els teus somnis es facin realitat i que un dia, qui sap, et vegem lluir la samarreta blaugrana de l'equip del Barça femení.

Enhorabona i endavant!

Fotografia de la plaça —possiblement de la República—, aproximadament als anys 30. A la imatge, d'esquerra a dreta, podeu veure tota una sèrie d'edificis significatius d'aquest destacat entorn porrerenc. En primer lloc (a la part esquerra de la foto), la seu d'Esquerra Republicana Balear —una mena de casa del poble—; al seu costat, el que quedava de la posada de Son Oms, que posteriorment —als anys cinquanta— es va esbucar per a poder ampliar el carrer de l'Hospital. Davant d'aquesta casa, podem veure una torronera, una dona que en temps de mercat o fires venia *xifletes*, cacauets i torrons. A l'altra banda de carrer, trobam el cap de cantó de l'actual bar Can Guillem, en aquells moments la posada de Can Roig i, al davant (a la dreta de la foto), l'edifici de l'actual Can Botera.

Aquesta és una esplèndida imatge que captura alguns membres de famílies porrerenques —dels quals no s'ha pogut identificar ningú— abans de canviar tot aquest entorn.

Fotografia cedida pels germans Miquel i Gaspar Móra Mulet.

*Si reconeixeu alguna persona, us podeu posar en contacte amb algun membre del Consell de Redacció d'aquesta revista.